

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: IX., Üllői-út 1. szám.
 („Falv” Országos Földművelésügyi-
Telefon: Automata 878-73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463-09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetést díjaz, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádió és ga-
zdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 F. Félévre 4 F.
Negyedévre . . . . . 3 F.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 37. szám.

Vasárnap, szeptember 14.

Vass József halála.

Szeptember hó 8-án, Kisasszony napján, kora délelőtt megrendítő hír verte fel a főváros ünnepi csendjét: *Vass József népjóléti miniszter meghalt.* Az emberek riadtan kérdezősködtek, hitetlenkedtek, pillanatok alatt ellepték a Kinizsi-utcát, ahol a miniszter lakott és amikor meggyőződést szereztek a hír megmásíthatatlan igazságáról, szívük megtelt ijedt döbbenettel, mélységes fájdalommal és keserűség fojtogatta a torukukat. A fővárosból néhány óra alatt elszállt a gyászhir az ország minden részébe és mindenütt megülte az emberek lelkét a csapás felett érzett fájdalom és a bizonytalan aggodalom.

A csapás, mely a nemzetet Vass József halálával érte, valóban elviselhetetlen. A kisemberek millióinak fájdalma sohasem volt jogosultabb, mint Vass József ravatala felett. Az úr, melyet távozásával maga után hagyott, sohasem volt mérhetlenebb és sohasem

lesz árvaabb íróasztal, mint az övé. A mai Magyarország Vass Józsefben egyik roppant pillérét veszítette el, azt a gránitpillért, mely bírta a reálisuló szörnyű terheket, nem ingott

meg, nem sülyedt le, nem roskadt össze, hanem az erő nyugalmaival és a biztosság teljességével végezte összetartó, a széthullást megakadályozó hivatását. Vass József volt Bethlen István gróf mellett a mai Magyarország legnagyobb államférfia, a kormányzat legfőbb erőssége és a keresztény, magyar polgári társadalom legelső védbástyája, akire még sok, az eddigieknél súlyosabb feladatok megoldása várt volna. A keresztény, nemzeti irányzatot és célkitűzést pótolhatatlan veszteség érte Vass József korai halálával és féltő, hogy a túlzó polgári elemek és szociáldemokraták ostroma fokozódni fog a legféltettebb erősség váratlan kidőlésével.

Vass József a ma-

Vass József legujabb arcképe.

gyar közélet legjellegzetesebb, legtehetségesebb és legsúlyosabb egyénisége volt. Nagy, átfogó műveltség, rendkívül széleskörű és mély tudás, utólrétegetlen szónoki képesség jellemezték. Ehhez járultak nagy emberi értékei: kemény, erőt sugárzó egyénisége, higgadtsága, nyugalma, legendás munkabírása (tiz esztendei minisztersége alatt egyetlen egyszer sem volt szabadságon) és melegen érző szíve. Rendkívüli idők rendkívüli embere volt, az egyéniségéből áradó ellenállhatatlan erő alól senki sem tudta magát kivonni.

Vass József az volt a kispolgári társadalom számára, ami Nagyatádi Szabó István a kigazdátársadalom számára. Mindketten alacsony sorsból küzdötték fel magukat, mindkettjüknek rendkívüli feladatok megoldását kellett vállalni és mindkettőjüket a tufeszített munka döntötte a korai sírba.

Vass József mint népjóléti miniszter a magyar közélet legsúlyosabb kérdéseit intézte. A rokkantkérdés, a hadikölcsön-segélyezés, az egészségügyi intézkedések, az anya- és csecsemővédelem, a Társadalombiztosító Intézet, az állami építkezések és ezernyi más fontos kormányzati tett fűződik az ő nevéhez. Mindenki tudja jól, hogy néhányat e kérdések közül Vass József egészen másként oldott volna meg, ha kellő anyagi erő áll rendelkezésére. Munkája örökös harc volt a pénzzel, az ő szárnyaló lelke többet, jobbat és tökéletesebbet akart és éppen ezért, a nehéz körülmények között kiküzdött alkotásaiért — még nagyobb hódolat illeti. Vass József teremtette meg hazánkban az intézményes szociálpolitikát; lelke egész melegét és munkaerejét teljességét áldozta a szociális kérdések megoldására, hogy roppant erőfeszítéssel pótolja az elmúlt korszakok súlyos mulasztásait és lerakja a modern szociálpolitika alapjait. E kérdések iránti mély érdeklődését és azokkal való összeforrását a kis sorsból, a szegény szülői házból hozta magával és legelső sorban neki köszönhető, hogy ezek a kérdések ma már a kormányzati ténykedések tengelyévé váltak. Vass Józsefről mindig a legnagyobb tisztelet hangján emlékeztek meg ellenfelei, még a szociáldemokrata munkások is.

Vass József akkor tűnt fel a magyar közéletben, amikor a nemzet alétan, romokban hevert. Egyike volt azoknak az óriásoknak, akik a nemzetet ismét talpraállították. És akkor hullott le a borus, csillagatlan magyar égről, amikor a legnagyobb szükség lett volna reá!

A váratlan halál.

Vass József népjóléti miniszter és helyettes miniszterelnök már hosszú idő óta betegeskedett. Orvosai, barátai régóta sürgették, hogy gyógykezeltesse magát. Ő azonban nem volt erre hajlandó, mert mint mondotta: „Hivatásom arra kötelez, hogy dolgozzam, amíg élek.” A miniszternek érelmeszesedése és szívelentnyűdálulása volt; testi ellenállóképességét pedig még jobban lerontotta erőszakos fogyókúrája. A miniszter ugyanis mindenáron veszíteni akart testsúlyából és mástól év alatt a hiányos étkezés révén sikerült is huszonhat kilót lefogynia. Legutóbb megvizsgáltatta magát és a vizsgálat után végre elhatározta, hogy hosszabb pihenőre megy Balatonfüredre, hón szerettét édesanyjához.

Szeptember hó 7-én, vasárnap hajnalban Vass miniszter Egerbe utazott, ahol Szmeccsányi Lajos egri érsek vendége volt és résztvett az egri katolikus legényegylet jubileumi ünnepségén. Egerből a miniszter Gyöngyösre ment autón, ahol régi barátját, Bozók Pál nagyprépostot látogatta meg. Este kilenc óra után érkezett vissza Budapestre. Egyenesen lakására

hajtott, nyugovóra tért és szokása szerint bereteszelté hálószobájú ajtaját.

Másnap, hétfőn reggel, a miniszter nem kelt fel szokása szerint hét órakor. Nővére, Vass Márta, aki vele lakott és az inas, arra gondoltak, hogy az előző nap kirándulás merítette ki. Fél kilenckor jelentkezett a soffőr és erre az inas bekopogtatott a hálószoba ajtaján.

Választ nem kapott. Kilenc óra felé, amikor a Szent Imre-kollégiumból telefonáltak, hogy a miniszter miért nem jön szokásos ünnepi miséjét megtartani, az inas dörömbölni kezdett az ajtón. Mikor erre sem érkezett válasz, az inas átszaladt a házban lakó Sebestyén József prelátozhoz, majd a házban levő órszobából felhívott két rendőrt és betörték a hálószoba ajtaját. Az ágyban, karjait feje alatt összekulcsolva feküdt, arcán véghetetlen nyugalom. Senki sem sejtette, hogy a miniszter halott, rosszullette gondoltak. Nyomban elhívtak két orvost, akik mesterséges lélegzéssel próbálkoztak, sőt injekciót is adtak a miniszter alsó karjába. Közben értesítették a mentőket és a mentőorvos volt az első, aki a halált megállapította.

Az első értesítést a miniszter haláláról a főkapitányság kapta, ahonnan azonnal bizottság robogott ki a helyszínére. A bizottsággal egy időben érkeztek Bezzegh-Huszágh Miklós főkapitány és Dréhr Imre államtitkár. A rendőrorvos szerint a halál éjjel két és három óra között következett be, álmában érte a minisztert és halálútságra nem volt. A halál közvetlen oka érvepedés, mely agyhüvelyt okozott.

A rendőri bizottság munkájának befejezése után egymás után érkeztek a halottas szoba látogatói: miniszterek, képviselők, külföldi követek, társadalmi életünk előkelőségei és megrendült lélekkel, hangos zokogással vettek búcsút a nagy halottól. A Kínizsi-utca megtelt az érdeklődők százaival, úgy, hogy egy csapat gyalogos rendőrt kellett kivezényelni a rend fenntartására. A fővárosi napilapok rendkívüli kiadásokban számoltak be a gyászos eseményről.

Közben telefonon értesítették a kormányzó urat, a hercegprímást, a pápai nunciát, a kalocsai káptalant, melynek nagyprépostja volt a megboldogult. Távirati értesítést küldöttek Bethlen István gróf miniszterelnöknek is. Dréhr Imre államtitkár később autón kiment Gödöllőre, a kormányzó ur kivánságára.

Vass Józsefet a nemzet halottjának tekintik és 12-én, pénteken délután temetik el az Országház kupolacsarnokából, az Egyetemi templomba. A beszentelést Serédi Jusztinián hercegprímás, a síratételnél a gyászszertartást Zichy Gyula gróf kalocsai érsek végzi. Az engesztelő szentmiseáldozatot 13-án, szombaton délelőtt mutatják be a Mátyás-templomban, ahol a gyászmisét Szmeccsányi Lajos egri érsek pontifikálja.

Az elhunyt miniszter halotti maskját még a hétfői nap folyamán Kisfaludy-Strobl Zsigmond készítette el, a holtestet pedig Kenyeres Balázs orvosprofesszor bebalzsamozta. Ezután teljes pápi ornatúba öltöztették, kezében egy ősziróza és olvasója volt. Majd koporsóba fektették és kivitték a Kerepesi-úti temető halottasházába, ahol felravatalozták.

Bethlen István gróf miniszterelnök Inkén kapta meg a megrendítő hírt. A miniszterelnököt valósággal lesújtotta legközvetlenebb munkatársának váratlan elhunytja. Vass József édesanyjának Balatonfüredre vitték meg a hírt. Az idős asszony drámai jelenetek között vette tudomásul a szörnyű katasztrófát. A miniszter nővére, Vass Irma, betege lett a csapásnak.

Vass József életrajza.

Vass József népjóléti és munkügyi miniszter, a miniszterelnök állandó helyettese, Sárvárott született 1877 április 25-én, erős katolikus meggyőződésű szegény iparos családból. Elemi iskoláinak elvégzése után szülei Győrbe vitték, ahol a Szent-benedek-rendi főgimnáziumban, majd később Székesfehérváron, a Ciszterciákéknál fejezte be gimnáziumi tanulmányait. A tudós Steiner Fülöp püspök szeretettel karolta fel és pártfogolta az igen tehetséges és szorgalmas fiatalembert és 1898-ban filozófiai, teológiai és jogi tanulmányainak végzésére a római Collegium Germanico-Hungaricumba küldötte. Vass József hét évig tartózkodott Rómában, honnan, mint a filozófia és teológia doktora 1905-ben tért vissza Magyarországra és állott egyházmegyéje szolgálatába. Mint adonyi (Fejérm.) káplán Zichy Nándor környezetében ismerte meg a magyar katolikus politika célkitűzéseit és irányelveit. Másfélévi adonyi tartózkodás után Székesfehérvárra helyezték át, mint hitoktatót. Már ebben az

időben tanujelét adta nagy felkészültségének és politikai írással és cikkeivel ismert nevet szerzett magának. Rövidesen ő lett szerkesztője a *Fejérmegyei Új Lap*-nak, mely abban az időben nagy népszerűsége telt szert. 1910 áprilisában *Glattfelder* Gyula csanádi püspök felajánlotta neki a budapesti Szent Imre-kollégium igazgatóságát. Ebben az időben kapcsolódott bele a polgári lakosságnak a *Katolikus Népszövetségbe*, a *Néppártba* és a kongregációk táboraiba való tömörítésébe is. Vass József ebben az időben irodalmi téren foglalkozott. Az ő kitarató munkájának köszönhető a Szent Imre-kollégium Ráday-utcai palotájának tető alá hozatala is. Tudományos munkássága akkor érte el csúcspontját, amikor a budapesti egyetemen az egyházi ékeszség tanárává nevezték ki. Ettől az időtől kezdve egészen miniszteri kinevezéséig, papi hivatásának élt és a papnevelés terén is bámulatos eredményeket ért el. A kommunizmus idején Zalamegyébe utazott és *Gógyánfalván* élt teljes visszavonultságban. A rémuralom bukása után újból átvette a Szent Imre-kollégium vezetését, majd 1920-ban a nemzetgyűlési választásokon a vasvári kerület képviselővé választotta meg és ezzel bekapcsolódott a magyar politikába. 1920 augusztus 15-én jelent meg a hivatalos lapban Horthy Miklós kormányzó kézirata, amellyel Vass Józsefet *közlemezési miniszternek* nevezte ki. Vass József ezt a tárcát 1921 április 14-ig töltötte be. Mint közlemezési miniszter különösen a *rekvizitációk megszüntetésével tette emlékezetessé nevét*. 1920 december 16-án *váltás- és közoktatásügyi miniszternek* nevezték ki, de a közlemezési tárcát is megtartva, sokáig töltötte be mindkét miniszteri tárcát. Az ő kultuszminiszteri működéséhez fűződik a kolozsvári és pozsonyi egyetemnek Szegeden, illetve Pécsen való elhelyezése. Mint kultuszminiszter ő iktatta törvénybe a *kötelező iskolatörvényt*. IV. Károly király 1921 októberi hazatérésekor őt bízták meg azzal, hogy a kormányzó levelét kézbesítse és ismertesse meg öfelségével a helyzetet. 1922-ben a választások során fellépett régi kerületében, de kisebbségben maradt, a választások után pedig lemondott miniszteri állásáról. 1922 július 16-án *népjóléti miniszter* néveztek ki és azóta állandóan e minisztérium élén állott. 1922 őszén lett újra a parlament tagja: a *zalaszentgróti* kerület küldötte be mandátumával a képviselőházba. Vass József népjóléti minisztersége alatt e minisztérium korszakalkotó munkásságot fejtett ki. Az ő nevéhez fűződik a *kórházak és gyermekmenhelyek modernizálása, az Országos Közegészségügyi Intézet megalakítása, az Anya- és Csecsemővédő Intézet felállítására. A tüdővész elleni akció megszervezésére külön gondot fordított.*

Vass József minisztersége alatt helyezték el a vagonlakókat új állami házakba. Az ő nevéhez fűződik a *bányamunkások rokkantsági díjának behozatala, az állami tisztviselők betegség elleni biztosításának megvalósítása és mindezek felett a társadalombiztosítás törvénybeiktatása, melynek hasznosabb és hatalmasabb törvényalkotás kevés van a magyar törvénygyűlésben.* Érdemeiért 1925 augusztusában megkapta a *magyar érdemkereszt I. osztályát*. Igen sok község díszpolgárává választotta meg. 1924 március 4-én kalocsai nagyrépostnak nevezték ki és mint ilyen, tagja lett a felsőháznak is. A következő év decemberi képviselőválasztásain négy mandátumot kapott, amennyiben a zalaszentgróti kerületen kívül Veszprém, Szombathely és Gyöngyös városok is nek juttatták megbízó levelüket. Vass József a *szombathelyi* kerület mandátumát tartotta meg. Az utóbbi évek politikai életében egyre nagyobb súlyt és fontosságot nyert személye: *ő volt a miniszterelnök állandó helyettese.* A munkanélküliség kérdésében nem ismert politikai ellenfelet, számtalanszor összeült a szociáldemokrata szakszervezetek kiküldötteivel, hogy azokkal keressen megoldást. Vass József miniszter *ez év augusztus 5-én érte el miniszteri működésének tízéves fordulóját.* Legutóbb a szeptember elsejei tünemények megelőzésére és elhárítására vonatkozóan folytatott fontosabb tanácskozásokat és az ő sürgetésére határozták el és indították meg a *közmunkák azonnali kiadását.*

Pánclautó Budapest utcáin szeptember hó elsején.

Autószerencsétlenség négy halottal Balatonmária községben.

Borzalmas autókatasztrófa történt szeptember 6-án hajnalban a *Balatonmária* község közelében lévő kilencvenötös számú órháznál. A 217-es számú személyvonat Nagykanizsáról Budapest felé menet elgázolta *Budaházy* Miklós százados turaautóját. A szerencsétlenség úgy történt, hogy az átgázoló sorompója nem volt leeresztve s a sineken keresztül épp akkor akart áthaladni a turaautó, amikor a vonat a sorompóhoz ért. A soffőr az utolsó pillanatban vette csak észre a vonat közeledését és azért hirtelen úgy kormányozta a kocsit, hogy az a sinekkel párhuzamosan haladjon. A szerencsétlenséget azonban már nem lehetett elkerülni, mert a mozdony hajtókarja elkapta a kocsit s *az országuttra dobta.* Az autó utasai nagy ivben repültek ki a kocsiból. Az összeütközés következtében felrobbant az autó benzintartálya, továbbá az autóban lévő vadászpuskák és töltények s a hatalmas autó néhány pillanat alatt teljesen elhamvadt. Az autó utasai közül *Budaházy Miklós százados és felesége, továbbá Dánér Béla dr. nyugalmazott kir. ügyész, volt nemzetgyűlési képviselő és Tozsoky Károly soffőr azonnal meghaltak, Budaházy Miklós édesanyja pedig súlyos sérüléseket és égési sebeket szenvedett.*

A személyvonat a sebesültet azonnal bevitte Nagykanizsára, ahol az életveszélyes állapotban lévő sérültet kórházba szállították. A szerencsétlenségről nyomban értesítették a nagykanizsai állomásfőnökséget, ahonnan a megsérült mozdony és postakocsi kicserélésére másik mozdonyt és postakocsit küldtek, úgy hogy a vonat folytatta útját Budapest felé.

Budaházy százados feleségének, anyjának és Dánér Béla dr. nyugalmazott királyi ügyésznek társaságában Szerbiába akart menni, ahol vadászatot vett volna részt.

Balatonmária község főjegyzője azonnal megkezdte a vizsgálatot, a nagykanizsai rendőrkapitányság bünyügyi osztályának vezetője is kiszállt a helyszínre, hogy a súlyosan sérült áldozatokat kihallgassa. A csendőri nyomozás szerint a szerencsétlenséget az okozta, hogy a *sorompó nem volt leeresztve.* A csendőrök azonnal őrzetbe vették a 95-ös számú órházban szolgálatot teljesítő *Cser József* váltóőrt, aki bevallotta, hogy a *szolgálatban elaludt.*

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak **meg 30 holdon felül birtokra** folyósítatunk **7 és fél százalékos** típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I. II. III. helyű nagykamatu tartozásokat **illetékmentesen** bekonvertálunk. - Helyszini becslés nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújt. **Agrária Részvénnytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter nyilatkozata a buza árának minimálásáról és a boletta árának emeléséről.

A bolettarendszer megalkotásával az volt a kormány célja, hogy a mezőgazdasági szemtermelés megmentése érdekében *legalább egy termelési évre* szóló megoldást teremtsen. Azonban olyan körülmények, amelyeket sem előrelátni, sem pedig hatástalanítani nem lehetett, lerontották ezt a célkitűzést. Ma már a bolettával is ott vagyunk, ahol ezelőtt e nélkül, most tehát *újra időszerű a mezőgazdasági termelés védelme*, mert ma még sokkalta nagyobb mértékben az a helyzet, hogy a termelés *költségei mélyen alatta vannak az elérhető áraknak*.

A bajokhoz sorolhatjuk azoknak a birtokoknak a számát, amelyek az utolsó két hónap alatt kerültek árverés alá, vagy kerültek végrehajtó kezére; hivatkozhatunk a sertés árának zuhanására és számtalan más olyan körülményre, amelyek mind egyformán az ország mezőgazdasági alapjait támadják és ingatják meg. A helyzetet legjobban jellemzi Mayer János földmivvelésügyi miniszternek legutóbbi elhangzott nyilatkozata.

— Sokféle terv fekszik előttünk — mondotta a miniszter. — Vannak közöttük olyanok, amelyeket komolyan figyelembe lehet venni. *Ilyen volt az a terv is, amely a huszpengős buzaár minimálását javasolta.* A gondolattal nagyon komolyan foglalkoztunk. A terv abból áll, hogy *huszpengőért vásárolnánk össze a búzát, az export esetén pedig a külföldi ár és a minimális ár közötti különbséget az állam fizetné.* A többi a fogyasztónak kellene megfizetni, ami azonban újabb megterhelést már nem jelentene, mert a malmoknak megtérülne ez azokból a lisztárakból, ame-

lyeket már akkor állapítottak meg, amikor még sokkal magasabban állott a buza ára.

— Hangsúlyoznom kell, hogy ez csak egy nyers javaslat, amellyel behatóbban még nem foglalkozott egy tárca sem. Ennek a tervnek megvalósítása *félíg-meddig gabonamonopóliumot jelentene.* Másképpen hogyan vásárolhatnánk össze a búzát? Az árszabályozás eszköze a kormány-nak teljes mértékben rendelkezésére állana, mert meg lehetne állapítani az árakat, *ugy hogy cséplés után 18, később 19, még később 20 pengő legyen a buza ára.* Így szabályozható volna, hogyan kerüljön a buza piacra. *Ez monopolisztikus berendezkedést vonna maga után, amelyet azonban mindenki lehetőleg el akar kerülni.*

— Egy másik terv: *a boletta árát kell emelni.* Exportkilitásokaink is csökkentek bizonyos mértékig, mert az osztrákok és a csehek ellátták magukat nagy készletekkel.

A földmivvelésügyi miniszter ezután hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági hitel és egyéb súlyos problémák, amelyek mind eléje tornyosulnak, csakis a külföldi kölcsönrel oldhatók meg. Reméli, hogy a külföldi államkölcsönre vonatkozó tárgyalások *döntő eredménnyel fognak most az ősszel befejeződni.* Enélkül természetesen minden terv csak terv marad, messzebbmenő intézkedéseket sajnos nem tudunk tenni, amíg a külföldi kölcsön ügye tető alá nem kerül.

A minisztertanács nem foglalkozott a minimálással és a boletta emelésével.

A minisztertanács szeptember hó 5-én, pénteken Vass József helyettes miniszterelnök elnöklésével ülést tartott, hogy a többi fontos ügyek mellett elsősorban a *mezőgazdaság egyre jobban súlyosodó helyzetével foglalkozzék.* A minisztertanácson igen beható megbeszélést folytattak a kormány tagjai a mezőgazdasági termelés helyzetéről, kapcsolatban a gabonárák nagymérvű csökkenésével és tárgyalták azokat a terveket, amelyek a gazdaságtársadalom felségítésére vonatkoznak. A minisztertanács elfogadta Mayer János előterjesztését. Az utóbbi időben felmerült tervek, így a *gabonamonopólium, az armazimálás és a boletta árának felerősítése nem szerepeltek az előterjesztések között.* Ezek a megoldási formák nem a kormány részéről kerültek forgalomba s csupán tervezetek születtek.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter bejelentette ezután, hogy sikerült végleges megállapodásra jutni a kisipari és középipari kölcsön ügyében, amennyiben a kis- és középipar számára *húszonhat millió pengő áll rendelkezésre.* A kölcsönt 7 és fél százalékos kamatláb mellett

folyósítják és a kölcsönök kiutalását már meg is kezdték.

Értesülésünk szerint a földmivvelésügyi miniszter előterjesztésének eredményeként az agrárválság ügyében széleskörű tanácskozások következnek, amelyek során a *kormány elsősorban az érdekeltségek álláspontját akarja megismerni és azoknak előterjesztéseit hallgatja meg a teendőkre vonatkozóan.* A legelső tanácskozás ebben az értelemben már le is folyt a kereskedelemügyi miniszteriumban Kállay Miklós államtitkár elnöklésével, aki ezúttal a *terménytözsde vezetőségével tárgyalt a mezőgazdasági termények árzuhanásának okairól és azokról a feltételekről, amelyekkel az áraknak legalább tűrhető szintre lehetne biztosítani.* A tözsde képviselőinek az az álláspontja, hogy a kereskedelmi tevékenység semmit sem mulasztott el a buza értékesítése körül s *kizárólag az általános gazdasági helyzettel, a vásárlások lassu megindításával, a külföldön állandóan fokozódó minőségi kívánalmakkal és egyéb, hatásukat átmenetileg éreztető körülményekkel* hozzák összefüggésbe a gabonaneműek egészségtelen belső áralakulását.

Tisza István emléke a szövetkezetek vacsoráján.

A bécsi nemzetközi szövetkezeti kongresszus résztvevői közül közel százan ellátogattak Magyarországra, ahol Budapesten a Hangya Szövetkezet vendégei voltak. Többnapos itt tartózkodásuk után augusztus 31-én a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* kötelékébe tartozó intézmények nagyszabású estebédet rendeztek a vendégek tiszteletére. A vacsora kiemelkedő eseménye Majláth József grófnak, a szövetség elnökének felszólalása volt, aki erre az alkalomra utazott fel perbenyiki birtokáról. Majláth József gróf a vendégek üdvözlése után Tisza István gróf emlékélt idézte a szövetkezeti vezetők elé. Hivatkozott arra, hogy *Tisza István a szövetkezeti ügyet a társadalmi béke nagy ügyének mondotta és biztosította*

a kongresszus tagjait arról, hogy a magyar kormány most is mindig figyelemmel kíséri a szövetkezeti ügy fejlődését. Majd idézte Tisza István szavait, aki egyik beszédében többek között ezeket mondotta a szövetkezetekről: *„A szövetkezetek lényege abban áll, hogy a kismemberek érdekét védjük, védjük ne a szabadság ellen, hanem a szabadság által, ne a haladás ellen, hanem a haladás szellemében.”*

Majláth József gróf nagyhatású beszédére a külföldiek nevében Vainö Tammer volt finn miniszterelnök, szövetségi elnök válaszolt. Poisson francia kiküldött beszéde után Nagy Izabella operaénekesnő adott elő magyar dalokat, mely után a diszvacsoera véget ért.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

Egy nagyjövedelmű gyárigazgató volt a magyarországi kommunisták fővezére.

Földes Pál és társai a rendőrség foglyai. — Havi 1400 pengő fizetése volt a vörös vezérnek.

A budapesti államrendőrség a szocialisták szeptember hó elseji tüntetése után fokozottabb mértékben indított nyomozást a fővárost behálózó kommunista mozgalom vezetői után. Indokoltá tette ezt az a körülmény, hogy a kommunista-párt szeptember hó 6-ikára újabb rendbontást hirdetett. A széleskörű, rendkívül ügyes nyomozás csakhamar eredménnyel is végződött, amennyiben a rendőrség szeptember hó 5-én délután Budapesten elfogta a magyarországi kommunista mozgalmak vezetőjét, Földes-Feldmann Pál gyárigazgató személyében.

A letartóztatás városszerte nagy feltűnést keltett, mert arra még nem volt példa, hogy gyárigazgató személyében kommunista vezető fogjanak. A zsidó vallású Földes-Feldmann Pál, a csepeli posztógyár harmincéves igazgatója volt s már tíz évvel ezelőtt összeütközésbe került a mai társadalmi renddel. Már 1919-ben az akkor alig husz éves fiatalember Mátészalkán, ahol apja az ottani bank igazgatója volt, a kommunisták politikai megbízottja lett. A fiatalember nagy szerepet játszott a vörös uralom alatt s a kommunizmus bukása után külföldre menekült. Előbb Bécsben élt, ahonnan Aachenbe ment, majd visszatért az osztrák fővárosba, ahol ismét összeköttetésbe került a Magyarországról menekült kommunistákkal. A kommunisták felismerték Feldmann szervezőképességét és megbízták a magyarországi kommunista mozgalom megszervezésével. Feldmann Bécsben közös háztartásban élt Fink Emmával, a kommunista-mozgalmakból jól ismert agitátorral, aki huszonhárom évvel volt idősebb nála. Ez év januárjában jött Pestre Földes-Feldmann, ahol a csepeli posztógyárban mint igazgatót alkalmazták s a gyár technikai vezetésével bízták meg. Földes Fink Emmával együtt a gyár csepeli telepén hatszobás pazar kényelemmel berendezett lakásban élt s a gyártól havonta 1400 pengő fizetést élvezett. A kommunista vezér rengeteget költött, többet, mint amit hatalmas fizetése megengedett volna. A szükséges pénzt Moszkvából kapta, ahol a kommunista-központ Magyarország bolsevizálásával bízta meg Földes-Feldmann, aki futárok útján óriási összegeket kapott a moszkvai központból. Érdekes, hogy a kommunista mozgalom résztvevői: az utcai suhancok, munkanélküliek, a lezülött gyármunkások nem is sejtették, hogy vezérük a csepeli posztógyár jól fizetett igazgatója. A kommunista csoportokkal Földes igazgató Récesei-Reisinger Árpád 27 éves izraelita cukrászegéd útján tartotta fenn az összeköttetést. Földes Récesei-nek adta át az utasításokat, aki azokat a kommunista sejteknek továbbította. A legutóbbi időben előfordult összes kommunista mozgolódások irányítója a csepeli gyár igazgatója volt. A jól fizetett gyárigazgató szövegezte és készítette el a lázító röpiratokat lakásán és ő látta el pénzzel a kommunista agitátorokat. Az igazgató utasításai alapján jelentek meg a kommunista rombolók a szeptember elseji zavargásoknál és ugyancsak ő dolgozta ki a szeptember hatodikára tervezett kommunista-tüntetés haditervét.

A rajtaütés.

A rendőrség napok óta figyelemmel kísérte Földes minden lépését, s amikor szeptember 5-én az igazgató egy Rádai-utcai tejcsernokba ment, hogy ott a tervezett kommunista-zendülés parancsait Récesei-nek átadja, a detektívek rajtaütöttek és Récesei-vel együtt elfogták. Egy másik detektívcsoporthoz még aznap este Csepelen elfogta Földes lakásában Fink Emmát, akit ugyancsak a főkapitányságra szállítottak. A detektívek házkutatást tartottak Földes hatszobás lakásában, ahol rengeteg kommunista

röpiratot, kiáltványt és egyéb kommunista okmányt találtak. Földes lakásában megtalálták a Moszkvából hozott kommunista utasításokat is, amiket a vörös futárok regények és szépirodalmi könyvek kemény fedelében elrejtve hoztak Bécsből az orosz kommunisták központjából. A könyveket és parancsokat a többi bűnjelekkel együtt a főkapitányság bünygyi osztályára szállították.

A rendőrség jelentése.

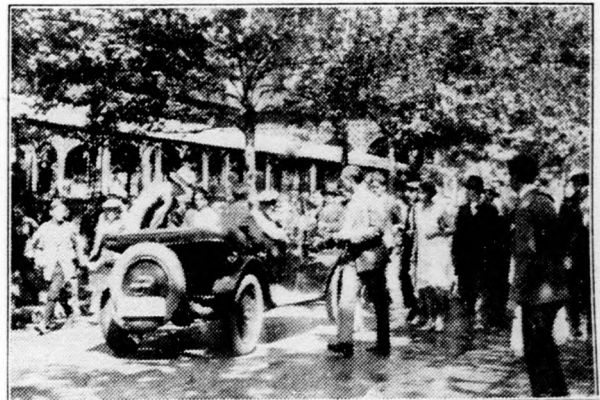
A kommunista vezetők lefogtatásáról a magyar királyi államrendőrség hivatalos jelentést adott ki, melyben többek között a következőket közli:

A rendőrség politikai csoportja szeptember 3-án Budapesten elfogta a magyarországi kommunisták egyik legfőbb vezérét. Az elfogott vezér Földes Pál 30 éves mátészalkai születésű, izraelita vallású, a csepeli posztógyár technikai igazgatója, akinek 1400 pengő fizetése van s aki bevallotta, hogy a kommunisták magyarországi pártjának vezetője, ami azt jelenti, hogy kezén ment keresztül minden pénzküldemény s minden hírszolgálat és utasítás, amit ő azután a hozzákapcsolatokhoz továbbított. Társa, akit a rendőrség elfogott, Récesei Árpád egyedüli születésű, 27 éves, izraelita vallású cukorkészítő. Földes Pál közös háztartásban élt Fink Emma 53 éves, gráci születésű izraelita nővel, aki kommunistamunkáiban segítő-társa volt és akit a rendőrség szintén letartóztatott.

194 kommunista suhancot fogtak el szeptember 6-án éjszaka.

Mint ismeretes, szeptember hó 6-ikára tervezte a kommunistapárt utcai tüntetését Budapesten, Tekintettel arra, hogy a rendőrség a kommunisták fővezérét elfogta Földes Pál személyében, a vezér nélkül maradt kommunisták nem merészkedtek az utcára. Csupán egy pár helyen csoportosult néhány suhanc, de a rendőrség azonnal összefogdosta őket. 194 fiatal korú kommunista került ilyen módon a rendőrség kezére.

Éjjel negyedtizenkét óraker egy fiatal suhanc botrányt rendezett Vass József népjóléti miniszter lakása előtt. A miniszter a Kinizsy-utca 10. számú házában lakott. Negyedtizenkettőkor az utca túlsó oldaláról hirtelen a kapu elé rohant egy fiatalember, aki a kezében egy nagy gránitkőköcskét tartott és a kődarabot belevágta a ka-

Kép a budapesti szeptember hó elseji munkástüntetésről. A tüntetők feltartóztatnak egy autót a Városligetben.

puba. Abban a pillanatban már ott is termett a közelben szolgálatot teljesítő rendőr, aki el fogta a kődobálót. Kihallgatása során kiderült, hogy *Simkó Vilmos* a neve. Egy hajósutcai rádióüzletnek 19 éves kifutója, az apja kovácssegéd, a Béke-utca 11. számú házban lakik. *Simkó Vilmos* elmondotta, hogy ő szervezett munkás, tagja a szociáldemokrata pártnak, állandóan olvasott a tüntetés-

sekről, elhatározta, hogy *valami feltűnő dolgot fog csinálni*. Az volt a terve, hogy valamelyik miniszter háza előtt botrányt rendez s arra számított, hogy *zavar fog keletkezni s ezzel előmozdítja a tüntetés kitörését*. Megmotozásakor a zsebében egy *hosszupengéjű kést* találtak. Erre vonatkozóan azt mondja, hogy a kést nem rossz szándékból hordta magánál, hanem *evőkésnek használta*.

A szeptember elsejei tüntetés a kommunisták műve volt.

Negyven rombolót letartóztattak. — A külföldi lapok állásfoglalása.

A budapesti főkapitányság politikai osztályán már befejezték azoknak a szeptember elsejei tüntetőknek a kihallgatását, akiket a kerületi kapitányságokról a főkapitányságra vittek, mivel nemcsak kihágással, hanem súlyosabb cselekményekkel voltak gyanúsítva. A főkapitányságról néhányat ezek közül elbocsátottak, a többieket pedig, akikről bebizonyosodott, hogy a rombolásokban résztvettek, a rendőröket megtámadták és a békés járó-kelöket bántalmazták, átadták a bünyügyi osztálynak. Ezeknek a száma *negyven* és a bünyügyi osztályon mindannyiukat letartóztatták hatóság és magánosok elleni erőszak, valamint idegen vagyon rongálása miatt. A negyven között *két nő és két fiatalkoru van*. Az egyik letartóztatottnál, *Takács János* gyárimunkásnál, elfogatásakor egy *harminc centiméter hosszú pengéjű kést* találtak. *Ludányi Márton* rendőrőrmester felismerte *Takácsban* azt az embert, aki őt a tüntetés során *késsel megszúrta*.

Darnyik János állványozómunkást, a tüntetés halottját, aki galgahévízi születésű, szülőfalujában szeptember hó 3-án, szerdán délután 5 órakor eltemették.

Külföldi lapvélemények.

A szeptember hó elsejei munkástüntetést a magyar-sággal nem rokonszenvező francia és főként cseh újságok arra használják fel, hogy féktelen támadásokat intézzenek a magyar hatóságok ellen, mert *rendet teremtettek az utcán és nem engedték urrá lenni a kommunista szellemet*.

A cseh „*Rudé Pravo*“ estilapja például azt írja, hogy Prága csaknem valamennyi kerületének *kommunista szakszervezeteiben tiltakozó gyűléseket rendeztek a magyar munkásság üldözése ellen és felszólították a proletáriátust, hogy támogassa a magyar munkásság mozgalmait*. A lap maga is felhívást intéz a cseh-szlovák kommunista munkássághoz és ebben arra mutat rá, hogy a budapesti események *új kommün előjelei*, majd megállapítja, hogy a tüntelő tömegeket Budapest utcáin a *kommunista-párt* vezette és fogja is tovább vezetni.

Ugyanez a lap egy másik számában tiltakozik a Bethlen-kormány által rendezett „*vérfürdő*“ ellen és felszólítja a munkásságot, hogy *Magyarország munkásmozgalmát minden erejével támogassa*.

A többi cseh lap is hemzseg a valótlanságoktól, ferdtésektől és nyilvánvaló céljuk, hogy rágalomhadjáratot folytassanak Magyarországgal szemben. A *szocialista és kommunista francia újságok hasonló szellemben írnak*.

Természetesen a komoly polgári újságok az igazságnak megfelelően közlik az eseményeket.

Egy nagy angol újság például azt írja, hogy a magyar ügyekben érdekelt *pénzügyi körök nem tulajdonítanak nagy fontosságot a budapesti zavargásoknak*. Az a gyorsaság, amellyel a hatóságok a rendet helyreállították, *megnyugtató*. Középeurópai ügyekben jól tájékozott helyen semmi fontosságot nem tulajdonítanak az incidensnek. Köztudomású, hogy a csapatok és a rendőrség fegyelme mintaszzerű. Ha kísérletek történnek a zavargások megismétlésére, a hatóságok könnyűszerrel tudnak azokkal elbánni.

Az orosz kommunista lapok zagyaságai.

A lengyel lapok *moszkvai* jelentéseket közölnek, amelyek szerint magyar kommunista küldöttség érkezett a szovjet fővárosba. A moszkvai pártszervezetek nagy ünnepekkel fogadták a magyarországi kommunistákat. *Kaganovics*, a kommunista párt főtitkára, harcias beszédet tartott, hogy a *legutóbbi budapesti kommunista „puccs” és tüntetések nagy jelentőséggel bírnak, úgy a magyarországi kommunista akció, mint a balkáni kommunista mozgalom megerősödése szempontjából*.

A moszkvai Pravda című vörös újság ezt írja: „*A magyarországi kommunista párt az ellenforradalmi államforma tizedik évében megkezdte forradalmi offenzíváját a fasizmus ellen*“.

Az *Izvesztija* című orosz kommunista lap azt írja, hogy *noember elsején valamennyi magyar városból éhségmársra indulnak Budapest ellen az „éhezők és munkanélküliek”*. A lap szerint ez a tüntető felvonulás „*döntő állomása lesz a proletariátus forradalmi harcának a magyar szovjetkötársaság megerősítése felé vezető uton*“.

Kommunista mozgolódás.

A kommunisták már napok óta röpiratokat terjesztettek, amelyekben arra hívták fel a munkásságot, hogy *szeptember 6-án, szombatn kommunista tüntetést rendezzenek Budapest utcáin*. Az agitáció nagyban folyt. Különösen a munkáslakta negyedekben, valamint Pestkörnyéken terjesztették a lázító tartalmú röpiratokat. A kommunisták féktelen agitációja szeptember hó 4-én este már *lövöldözéssé és utcai támadássá fajult*. A kispesti Rózsa-utca 180. számú ház udvarán este megjelent négy fiatalember. Kommunista agitátorok voltak, akik *nagymennyiségű kommunista röpiratot dobáltak szét az udvaron*. Miután a röpiratokat szétszórták, gyorsan elsiettek. A házban lakik *Homonnay Béla* honvéd szakaszvezető, aki mikor megtudta, hogy kommunista röpiratokat dobáltak be a ház udvarára, *nyomban a négy fiatalember után sietett azzal a szándékkal, hogy rendőrnek adja át őket*. A fiatalemberek futva befordultak az egyik mellékutca. Homonnay Béla utánuk. A fiatalemberek ekkor megfordultak s *az egyik revolverrel rálőtt a szakaszvezetőre, de a golyó nem talált*. Homonnay, akinél nem volt fegyver, kénytelen volt visszafordulni. A fiatalemberek ekkor egy mellékutcán át eléje kerültek, egy ház kerítése mellé huzódva, meglesték, s mikor odaérkezett, *megtámadták, vasdoronggal leütötték, azután elmenekültek*. Homonnay Béla bezuozott fejfel, eszméletlenül maradt a földön. Később akadtak rá a járókelők, akik a mentőket hívták hozzá. Homonnayt a mentők az *1-es számú honvédkórházba vették, a kommunista támadók kézrekerítésére pedig nyomozást indított a rendőrség*.

Itt említjük meg, hogy a *szeptember elsejei rombolás* okozta károkért már több kárterítési pert indítottak a Magyarországi Szociáldemokratapárt ellen, mely jogászok véleménye szerint azért felelős a károkért, mert a *hatóságok tilalma ellenére rendezte meg a tüntetést*.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf találkozott Rothermere lorddal.

Bethlen István gróf miniszterelnök szeptember hó 4-én, esztendőnkön feleségével együtt rövid tartózkodásra Velencébe utazott. Ugyancsak Velencében tartózkodott Rothermere lord, Magyarország kiváló barátja is és így alkalom nyílt arra, hogy találkozzanak. A lord több órát töltött a miniszterelnök és feleségének társaságában és utána egy újságíró előtt örömet fejezte ki a találkozás fölött.

— Bethlen gróf — mondotta — *egyike Európa legtehetségesebb és legügyesebb diplomatáinak és egyénileg is nagyon rokonszenves embert, igen kedves és szelletes társalgót, továbbá széles látókörű politikus ismertem meg benne.*

Nyilatkozott Bethlen István gróf is, aki többek közt kijelentette, hogy annál inkább örül a találkozásnak, mert megbeszélhették mindazokat a kérdéseket, amelyek iránt a lord érdeklődése már eddig is, eléggé nem értékesíthető segítségére volt országunknak.

— Noha — folytatta a miniszterelnök — *a lordot felkérés magyar uraktól már sokat hallottam a lord lekötelező kedvességéről és meggyerő egyéniségéről, mondhatom, hogy az, amit tapasztaltam a vele való érintkezés alatt, még ezekre a véleményekre alapított nagy várakozásomat is felülmulta. A lord nemcsak, hogy rendkívül ember, komoly politikus, igazi őszinte barátunk, de valóban kedves és meggyerő ember is. Igazán örülök, hogy megismerkedhettem vele.*

Bethlen István gróf Genfben utazik.

Bethlen István gróf miniszterelnök legközelebb Genfben utazik, hogy a Briand-féle emlékirattal foglalkozó értekezleten résztvegyen. Ez a kérdés ugyanis kifejezetten a kormányok fejeit illeti és ők illetékesek, hogy abban nyilatkozzanak. A miniszterelnöknek ezenkívül alkalma lesz arra, hogy a hatalmak képviselőivel Magyarországot érdeklő politikai és gazdasági kérdésekről is tárgyaljon.

A magyar delegáció vezetője egyébként, mint már jelentettük, ezúttal is Apponyi Albert gróf lesz, tagjai pedig Szerényi József báró, Tánczos Gábor lovassági tábornok, Apponyi Albertné grófnő, Gajzágó László, Hevesi Pál, Pléni János és Apor Gábor báró.

A bolgár földművelésügyi miniszter Budapesten.

Vaszilov bolgár földművelésügyi miniszter az elmúlt héten néhány napot Budapesten töltött. A miniszter megtekintette a Mezőgazdasági Muzeumot, látogatást tett Mayer János földművelésügyi miniszternél, megnézte a csepelli Duna-kikötőt és tárlházat. Mayer János földművelésügyi miniszter vacsorát adott Vaszilov tiszteletére, aki ellátogatott Kisbérre és Bábólnára is, végül meglátogatta az Alberti-írsai mezőgazdasági kiállítást. Vaszilov bolgár földművelésügyi miniszter magyarországi útjával kapcsolatban nyilatkozott a magyar-bolgár kapcsolatokról és hangsúlyozta, hogy a magyar kormánykörökkel hivatalos érintkezésbe óhajtott lépni.

Albrecht királyi herceg és felesége, Lelbach Irén.

Mindenki tudja,

hogy 5 világrészben
elismert

hangszer gyártmányait saját gyárából közvetlenül szállítja vevőnek.

Ingyen 60 oldalas fő-árjegyzék.

MEINEL és HEROLD

Kétféle p. udvari lerakat Baross-tér 3 sz.

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Teremtse munkaalkalmat a gyárípari!

Bud János kereskedelmi miniszter a legközelebbi jövőben értekezletre hívja össze a magyar gyárípari képviselőket és ezen az értekezleten akarja érvényesíteni azt a felfogását, hogy csupán közmunkák megindításával, még hogyha sokszáz milliós közmunkákról is van szó, a munkanélküliséget tartósan megoldani nem lehet, mert hiszen az állam teljesítőképességének is vannak határai és az állam tőkeereje csak arra való, hogy átgigítse a gazdasági életet a bajokon, nem pedig, hogy állandó munkával lássa azt el. Hiszen, hogyha az állam az eddigi tempóban folytatná tovább munkaalkalmak nyújtása útján a gazdasági élet felsegítését, ez feltétlen az adóterhek további emelkedését vonná maga után, ami pedig az adózó polgárok szempontjából kibírhatatlan lenne. Kétségtelen, hogy a száztövenmillió pengős közmunka, melyet most rendeltek el, sokat lendít a munkanélküliség elleni küzdelemben, viszont a nagytőkének is be kell látnia azt, hogy az államtól nem lehet várni ennek a szociális kérdésnek megoldását. Ma a helyzet az, hogy a nagytőke Magyarországon is megtalálhatja olyan elhelyezkedését, mely bizonyos hasznot eredményez, éppen azért a miniszternek az a kívánsága, hogy a magyar tőkésnek megfelelő anyagi erőt bocsássonak a termelés rendelkezésére.

Kisgazdaképviselek értekezlete.

Mayer János földművelésügyi miniszter szeptember 10-én, délután négy órára értekezletre hívta össze a kisgazdaképviseleket és felsőházi tagokat. Az értekezlet iránt — amely a földművelésügyi miniszter hivatalos helyiségében lesz — igen nagy az érdeklődés és azon nyilvánvalólag az összes időszzerű gazdasági kérdések megvitatás alá kerülnek.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A nemzeti kisebbségek értekezlete Genfben.

Az európai kisebbségek kongresszusa szerdán, szeptember hó 3-án kezdette meg Genfben hatodik ülészakát Wilfan dr. (Trieszt), az olasz parlament egykori szlovén képviselőjének elnöke alatt. A négy napig tartó munkálatokban ismét számos európai állam nemzeti kisebbségeinek képviselői vettek részt. Wilfan elnök jelentést tett a kisebbségek helyzetét vizsgáló bizottság munkájáról. A konferencia egyhangulag elhatározta, hogy a kisebbségek helyzetéről szóló jelentést sürgősen nyilvánosságra hozza.

Az ülésen nagy beszédet mondott a csehszlovákiai magyar kisebbség kiküldöttje is, Szüllő Géza képviselő aki kifejtette, hogy mindaddig nem lehet igazi béke Európában, amíg az országok lakosait két részre, győztesekre és legyőzöttekre, kiváltságosokra és elnyomottakra osztják fel. Addig Briand európai államszövetségének terve is csak kábítószert lehet, amely a beteget mesterséges álomba ringatja, de egyáltalán nem gyógyítja meg. Különböztetés elkerülhetetlen az Európai Egyesült Államok eszméjének megvalósulása, mert ha az emberiségből kivesz az egyéni meggyőződés és a nemzeti érzés, akkor ez az általános bolszevizmust jelentené.

Jaross Andor a csehszlovákiai magyar kisebbségek nevében mondott nagy beszédet.

Hollandia királynője: ötven éves.

Augusztus hó 31-én ülte meg Vilma holland királynő ötvenedik születésnapját. A királynő 1898 augusztus hó 31-én foglalta el trónját.

— Mi nem köszönhetünk semmit a mostani Európának — mondotta — tehát valami tökéletesebbet örömmel üdvözölnénk, de meg vagyunk győződve arról, hogy az új Európa csak az igazság és a valódi béke alapján valósulhat meg, ehhez pedig csak a nemzetek és államok teljes meggyezése és kibékülése útján juthatunk el.

Két kisteleki földmives kétezer kilométert gyalogolt — munkáért.

A dél-franciaországi Hénin Liétard-ból Árpásy Jenő tanító, az ottani Magyar Egyesület elnöke a Budapesti Hírlap-hoz levelet küldött, melyben leírja két kisteleki földmives viszonzásos utját szállóhelyétől a hénini Liétardi bányáig. A levél így hangzik:

„Egy új gyaloglási rekordról értesíthetem Önöket, amelynek hősei magyarok. A magyar munkás teljesítő-képességének fényes bizonyítéka ez, amikor két magyar földmives több mint kétezer kilométert gyalogol rendes étkezés nélkül, azért, hogy munkát kapjon.

Augusztus 20-án az észak-franciaországi Hénin Liétardba érkezett gyalogosan Volford János, aki 1884-ben és Buknic Sándor, aki 1899-ben született Kistelken. Utlevél és pénz nélkül indultak a nagyvilágba. Azaz Kistelek-től Szombathelyig még volt pénzüik vonatra, majd Szombathelyen maradékpénzüikön vettek egy Európa-térképet. Ezzel az egyetlen felszereléssel elindultak, a határőröket elkerülve, Grácba, hegyen-völgyön át tovább Innsbruckba, Feldkirchenbe, aztán órákon át nádason, itt-ott hasig érő vízben, törtettek át Svájcba. Itt aztán elfogták őket és St.-Gallenbe szállították a rendőri fogdába. Két méter vastag fala volt a börtönnek, amelyben egy napot ültek, majd visszatoloncolták mindkettőt Ausztriába.

— Enni is adhattak volna, ha már ilyen vastagfalú börtönre van pénzüik, — panaszkodott a határon Volford János. — Nem ettem már két nap óta.

A svájci határőr jó fiu volt. 4.80 frank volt minden pénze. Ezt odaadta nekik, meg egy marék dohányt. Azután megmutatta nekik az utat visszafelé.

Megértették, de azután eltévedtek. Feldkirch, Bregenz, Lindau, Friedrickshafen, Tutlingen, Freiburg, Berichaft községeken át a francia határra kerültek. Már vagy kétszáz méternyi jártak francia területen, amikor két francia detektív újból megmutatta az utat visszafelé. Franciaul nem értették s így ismét eltévedtek. Emendingen, Offenburg, Karlsruhe, Landau, Saarbrücken, Metz, Ver-

Végül Jaross azt indítványozta, hogy a kisebbségi kongresszus intézzen felhívást a Nemzetek Szövetségéhez és abban figyelmeztesse, hogy a kisebbségi kérdés előzetes megoldása nélkül az európai államok egészséges alapon való egyesülése lehetetlen.

Az orosz kommunisták gépfegyverrel némitják el a földmivéseket.

A Germania című német ujság borzalmas részleteket közöl arról, hogy a szovjetországi földmivéseket hogyan terrorizálják és milyen kegyetlenkedésekkel bántanak velük. A lengyel határon állandóan hallani a gépfegyver ropogását, de az ország belsejében is mindenütt golyóval kényszerítik a földmivességet a szovjetgazdálkodás elfogadására. Ezrekre rug azoknak a száma, akiket kivégeztek azért, mert nem dolgoztak. A lelkészeket, a tiszteket, kereskedőket és rokkantakat északi vidékekre száműzik.

Jugoszláv aknamunka Olaszország ellen.

Mussolini olasz miniszterelnök ellen pokolgépes merényletet terveztek a trieszti titkos jugoszláv terrorista szervezet tagjai. A felháborító terv a trieszti bírósági tárgyaláson tudódott ki, ahol tudvalevően a bombamerénylő szlovén vádlottak bűnügyét tárgyalták. A per fővádlottja beismerte, hogy a pokolgépet Mussolini autóján akarták elrejtetni, midőn Triesztben járt. A Popolo d'Italia című olasz lap a legnagyobb felháborodás hangján ír a trieszti tárgyalás anyagáról, amelyből, a lap szerint, bebizonyosodott, hogy Olaszország ellen Jugoszláviában sötét aknamunka folyik.

dunba jutottak. Verdun határában két francia tiszt volt kíváncsi magyarjaink utirányára. Bár megmondták, hogy Párisba sietnek, mégsem vették fel egyiket sem az autóra. Közben vagy hatszor állították meg őket a zsendárok egy kis pihenésre. Végre Párisba jutottak. Még a követséget is megtalálták abban a nagy városban, ahol még a kutyákat is autón viszik.

A követ ur elé jutottak, írást is kaptak, hogy magyarok. Párisból Amienssen, Arrason át az észak-francia bányavidékre, Lens-ba jutottak. Itt meghallották, hogy Hénin Liétard-ban néhány hónap óta van egy magyar tanító. Sándorfalváról jött. Szóval földi. Gyerünk meglátogatni. Szent István-napi ebédre odaértek. Az a tizenegynéhány kilométeres ut már se ide, se oda.

De aligha evett odahaza Magyarországon valaki ilyen ünnepi ebédet. A tanító ur is szereti — de ők jobban — a barátfülit! De hogyisne, amikor az egész uton éretlen vadkörtét ettek. Most hát nekiestek és a hét személyre való száz-százhusz derelyét ketten egy tálból megették.

Most remélik, hogy a zarándokut után, a követ ur teljes bűnbocsánatot engedélyez és utlevelet kapnak, hogy itt maradhassanak egy ideig, míg otthon nem lesz munka. A Hénin Liétardi Önszegélyző Magyar Egyesülettől pénzt, a lensi bányatársaságtól munkát kaptak, boldogan ülnek dicsőségükön, arra gondolva, hogy mire képes a Nagyalföld népéből kettő. De jaj, milyen keserves képet fognak vágni, ha meglátják, mit jelent ez a szó itt: *bánya*."

Kender és len bérfonását

legolcsóbb árákért vállalja a Hirdi kenderfonógyár Pécs mellett.

Kérjen egy levelezőlapon árjegyzéket és felvilágosítást.

Jobb gabonaárakat, bolettával, vagy anélkül!

A bolettával már lassankint megbékültek azok a gazdálkodók, akiknek eladni való búzájuk és rozsuk van. Ma már tudják, hogy a „boletta“ a számukra készpénzt jelent, amivel törleszthetik a köztartozásukat, de egyuttal a boletta gyarapítja a készpénzforgalmat is, tehát elősegíti a pénz fiadzását.

A boletta azonban egyelőre nem segítette a földmivelő-nép ezernyi baján. A buza ára nem emelkedett, hanem ellenkezőleg megint olyan mélyre süllyedt, amire ritkán volt példa. Csikágóban, Amerika legnagyobb gabonátözsdején, két pengővel drágább a buza, mint a budapesti gabonátözsde és pedig — hozzáértők állítása szerint — a tőzsdei spekulációk miatt. A spekulánsok a magyar föld legbecsesebb terményét, a mindennapi kenyeret adó búzát és rozsort úgy tekintik, mint a lutriszámot, vagy a ferblitjétek egy kártyáját. Vannak borszések, akik a még elvetetlen gabonára, a novemberben, decemberben, esetleg májusban szántóföldre kerülő mag jövő évi termésére kötnek már most üzletet. Papirosüzlet ez tisztán, ahol a szerencsétől függ minden. A hazárdjátékok vagy nyer, vagy ha nem jön be a kártya, veszít, de a börzén nem a kockázatotól függ, hanem annak egy csekély részét: a különbözetet. Mással aztán kárpótolja magát a veszteségért és újabb üzlet után néz.

Évtizedek óta sürgetik a fedezetlen határidőüzlet teljes megszüntetését a magyar gazdák. A háboru alatt nem is volt papirosbuza, mert az egymásra utalt országok csakis a látható gabonakészletekből tudták fedezni ugy a katonaság, mint pedig a polgári lakosság mindennapi kenyérszükségletét. Tisza István gróf, aki nemcsak kiváló államférfi volt, de egyuttal hozzáértő gyakorlati gazda is, amikor a kenyérmagvakban való szükséglet nöttön-nőtt, maximáltatta a buza árát, vagyis megszabta, hogy az állam, amely a hadsereg és az ellátatlanok részére vásárol, milyen árat fizet a kenyérmagvakért.

Most más a helyzet. Európa minden országa megriadt a háborus koplalástól. A mezőgazdasági termelésben felépített világválság mindenhol leszorította, különösen a gabonafélék árát. Nálunk különösen érezni lehet ezt az árcsökkenést, mert hiszen a trianoni békekötés óta valóságilag új gazdálkodást kell folytatnunk. De van ma is olyan búzáink, amivel szégyen nélkül odaállhatunk a világválság középe. A többi gabonafélék is elsőrangúak és a helyi piacokon még sincs elfogadható áruk. Vajjon miért? Mert Magyarország leggazdagabb erőforrása, a mezőgazdaság, mindig lelkiismeretlen kufárok, kupecsek játékszere volt, úgy hogy legutóbb ismét a kormánynak kellett beleavatkozni és valósággal erőhatalommal kellett kényszerítenie a kufárokat arra, hogy a termények szabályozásával a gazdálkodó legalább a termelési költségeket biztosítani tudja a maga részére.

A szomszédos utódállamok csaknem ugyanebben a helyzetben vannak. Mindenütt sok a kenyér, illetve a kenyérmag, úgy hogy az kisütéskor többé kerül, mintha az ember azt nyersen elfogyasztaná, vagy pedig még vetőmag korában megette volna. A tulong-tul sok kartel drágitja a termelést. A termeléshez szükséges anyagokat és eszközöket csakis a kartel keze útján kapja meg a termelő. Nem csoda tehát, ha minden falusi kisgazda eladósodik és az állam a mai szűkös pénzvisszonyok mellett nem tud a termelők számára megfelelő olcsó hitelt biztosítani.

A gazdák köréből merült fel az a gondolat, hogy egy, mint a háboru időben, állapítsák meg a búzának és egyéb más gabonaneműnek azt az árát, amit a termelő követelhet a vevőtől. Közvetlen a háboru előtt 18 aranykorona volt a búzának az ára, ami megfelelt körülbelül 21—22 pengős buzaárnak. A budapesti tőzsde ma 15—16 pengőn

jegyzi a búzát. Bolettával együtt a termelő — miután a Budapestre való szállítási költségeket levonják — a legjobb esetben sem kap többet a búzáért vidéken, mint 15—16 pengőt, holott a mai terméseredmények szerint a búzának métermázsája legkevesebb 17—18 pengőbe kerül. Maga Mayer János földmívelésügyi miniszter jelentette ki már több ízben a nyilvánosság előtt, hogy a kormánynak kell intézkednie, hogy a magyar mezőgazdasági termelés, ha nem is túl nagyon nyereséges, de legalább a ráfordított munkának megfelelően kifizető legyen.

Egyetlenegy magyar gazda sem akar jogosulatlanul nyereszteni. Ahhoz azonban szent joga van, hogy keserves és kockázatos munkájáért legalább a munkadíjat megkapja s ne legyen rákényszerítve arra, hogy unos-untalan uszorosokhoz szaladgáljon kölcsönért.

Híába várjuk, hogy a velünk szemben még mindig ellenséges szomszédos országok segítségével sikerül javítani a mezőgazdaság mai válságos helyzetén. Ha sikerülne is bizonyos egyetértésre jutni a szomszédos államokkal, akkor bizonyosan javulni fog a helyzet, de a mostani igazán égető válságos helyzetet csak úgy lehet segíteni, ha jobb gabonaárakat teremtiünk.

Teljesen mindegy, hogy bolettával, vagy boletta nélkül, vagy a gabonaértékesítés új alapokra való helyezésével, vagy pedig a buza és egyéb más termények legalacsonyabb (minimális) árának a törvényhozás útján való megállapításával érjük el az eredményt. A sulypont nem a módszeren, hanem a gabona árának azonnali emelésén van.

Baltával összezúzta férje fejét, majd öngyilkos lett egy budapesti asszony

Kegyetlen gyilkosság történt szeptember 3-ikára virradó éjjel Budapesten. Angyalföldön, a Gömb-utca 2. számú házban. A ház egyik elsőemeleti lakásában lakik Linbrunner Jánosné két fiával és Julia nevű huszonegy éves leányával. A leány még tavaly feleségül vette Tóth Sándor huszonöt éves géplakatos, aki anyósához költözött. Az öttagú család az özvegyasszony kis lakásában húzódott meg. Néhány hete vidékről felhozták Linbrunnerné két kis unokáját is, aki közül az egyik három éves, a másik pedig ötszennedős.

Tóth gyakran civakodott feleségével, mindketten féltékenyek voltak egymásra és napirenden volt a házasársak között a nézeteltérés. Az asszonyt annyira elkeserítette az örökös veszekedés, hogy többször emlegette, meglássák, öngyilkos lesz.

Linbrunnerné két fiával szeptember 2-án este moziba ment, de előzőleg lefektette két kis unokáját. A Tóth-házaspár is ott-hon maradt. Tóthék ismét összeszólkóztak, majd aludni tértek. Az asszony megvárta, a míg férje elaludt, azután faaprítóbaltával egymásután ötször fejbejuttotta az alvó embert, aki nyomban szörnyethalt. Tóthné ezután dunnával betakarta a halottat, fejét is letakarta és melléje feküdt aludni. A gyilkosság

Borsajtok,

**permetezőgépek,
borszivattyúk,
bortömlők,
seprőprészsákok**

juttányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

NAGYIGNÁCZ

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.

Alapított: 1884. Telefon: J. 415—15.

Baromfitömőkészüléket

már **7.20** fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem törí jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

alatt a két kis unoka mélyen aludt és nem is tudott a borzalmas büntényről. A hazatérő Linbrunnerné és fiai sem vettek észre semmit. Reggel nyolc órakor Tóthné elment kuzulról és meghagyta anyjának, hogy férjét kilenc órakor keltse fel. Linbrunnerné ekkor felfedezte a szörnyű gyilkosságot. A rendőrség azonnal Tóthné keresésére indult, aki dőközben a villamosvasut elvettette magát, melynek kerekei halálra gázolták.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

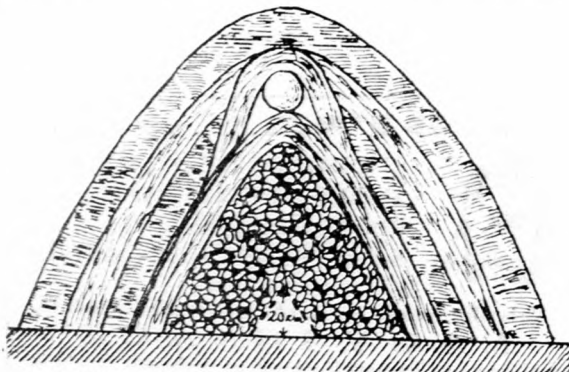
A burgonya vermelése (prizmázás.)

Irta: Olgay Miklós.

A burgonya nagy jelentőségénél fogva, mellyel a néptáplálkozás és az ipari feldolgozás szempontjából bir, igen fontos, hogy termésünk teljes egészét télen át egészséges állapotban megőrizzük. Ezért szükséges, hogy a burgonya raktározása a legnagyobb elővigyázattal történjék.

Raktározásul a pince és a verem (prizma) szolgál. Az utóbbi alkalmazása általánosabb. Mégis igen gyakoriak a prizma elhelyezése, elkészítése körüli hibák, melyek maguk után vonják a burgonya nagy tömegének részben a fagy, részben a rothadás által okozott pusztulását.

A verem (prizma) készítésénél a következő irányelvek veendőek figyelembe: A verem ne fekdjön mélyedésben, nehogy a talajvíz elérje és a téli nedvesség a kazal lábainál összegyűlvé, abba behatoljon. A homokos és agyagos talaj nem megfelelő takaró anyag, az előbbi a hideget könnyen áttereszti, az utóbbi pedig sok vizet tart magában. Tekintettel kell lenni a szélviszonyokra is; a különösen nagy, hideg szeleknek kitett helyeken a tetőt meg kell erősíteni. A vermet nem szabad szélesre készí-

1. kép. Helyesen készített kettősfedelű verem.

2. kép. Lécvázis alap-szellőztető.

teni. A legnagyobb alapszélesség 1.5 méternek vehető. A hosszúságnak kevesebb jelentősége van a megőrzésnél. A bontási helyeket különös gonddal zárjuk ismét le, nehogy a fagy behatolhasson. A verem alját ne súlyesszük, mert így alant melegebb a hőmérséklet, mint a kiemelkedő részen s nedvesség könnyebben gyűlemlik benne össze. Legfeljebb egy ásónyomnyira emeljük ki az alapot, mivel a burgonya ráöntését megkönnyítjük. Ha a beásást különös okok mégis megkívánják, úgy a verem alapja annál keskenyebb legyen, minél mélyebbre kerül a földbe.

Fontos a verem tetejének elkészítése. Első takaróul 15 cm. vastagon, mint legmegfelelőbbet, rozsszalma zsupot teszünk a burgonyára, melyet körülbelül 10 cm. földdel takarunk le. Amint a verem (prizma) belső hőmérséklete megfelelő mélyre sülyedt és az időjárási viszonyok hidegre változtak, a második tetőt is elkészítjük. Az előbbi 10 cm-es föld fölé bármilyen egészséges szalmát, vagy egészséges burgonyaszárat helyezünk, szintén 15 cm. vastagságban. Erre 15 cm. vastag földréteg kerül takaróul, melyet gereblyével lelapitunk, hogy a repedéseket elkerüljük, nehogy a fagy behatolhasson. Ez a kettős fedél biztos fagyálló és amellet szellőzőképes.

Mivel a hirtelen fagy gyakori, helyesen tesszük, ha mindjárt a második tetőt is elkészítjük. Ilyenkor azonban, hogy a burgonya mégis kifújja magát és fel ne melegedjen, szellőztetőkről kell gondoskodni. Erre a célra leghelyesebb az „oromcsó” alkalmazása, melyet a következő módon készitünk. Az első szalmafedél fölé a kazalorom hosszában rudat helyezünk, elfelé mégegyszer szalmát teszünk. (1-ső kép.) Miután a szalmavégek a rádobott földdel megvannak erősítve, a rudat kihuzzuk, így előáll az „oromcsó”, mely a kazal teljes befedéséig nyitva marad és a fölösleges meleg a kazal belsejéből kihuzódik. Nagy nedvesség esetén, vagy ha a burgonyára sok föld tapadt, alkalmazunk hozzá alapszellőztetőket, amelyekben a prizma alapján lécvázat állitunk fel. (2. kép.) Ezzel elérhető, hogy a burgonya egy része magasan fekszik és alulról is képes levegőt a kazalon keresztül szivni. Természetesen a fagy beálltával a szellőztetők végei is jól beföldelendők. Mindenesetre mellőzzük azonban az úgynevezett szalmakéményeket, azaz levegőző csöveket, mint-hogy ezeken a nedvesség tartós esőzészkor kívülről behatol, amely a rothadást elősegíti. Lényeges, hogy a hőmérsékletet a veremben 0 fok Celsius és 5 fok Celsius között tartsuk és semmi esetre sem engedjük 8 fok Celsius fölé emelkedni. A verem hőmérsékletének mérése hőmérővel történik, amely állandóan a veremben van. Ennek elhelyezéséről úgy gondoskodunk, hogy a homlokzati oldalon, közel a verem hátához, a burgonya közé egy bádögcsövet helyezünk el, melynek alsó vége zárt, szűrőszerűen lyukgattott fenékkal bir. Előzőleg a csöbe illő bot egyik végének teknőszerű vájulatába beleerősítjük a hőmérőt és így helyezzük el a hőmérővel ellátott botot a csöbe. A bot természetesen olyan hosszú, mint a cső, melynek segítségével a hőmérőt kivethetjük a hőmérséklet ellenőrzésekor. A csövet magától értetődőleg, kőccal bedugaszolva tartjuk, nehogy a külső hideg behatolhasson. A hőmérő használatával kezünkben van az eszköz a verem (prizma) állapotát megbírálni és a szükségessé vált intézkedést időben megtenni.

Ezen irányelvek szerint készült kettősfedelű vermek biztos védelmet nyújtanak a burgonyának. Amint azonban a hőmérséklet — tavasz beálltával — a prizma bel-

sejében 10 foktól 12 fok fölé emelkedik, akkor eljött az ideje, a verem eltakarításának, ha gyorsan terjedő rothadásból eredő nagy veszteségtől magunkat meg akarjuk kímélni.

Az őszi rozs, mint kitünő tavaszi zöldtakarmány.

Kitünő tavaszi takarmány a rozs. Használatának terjedése csak örvendetes. De miért ne javítsuk a különben kiváló zöldtakarmányt, ha könnyű szerrel lehet, miért ne tegyük termését bővebbé, minőségét jobbá? A mód ugyanis végtelenül egyszerű. Ne vessük tisztán, hanem keverjük közepé a rozsnál több fehérjék tartalmazó és így lényegesen táplálódó pillangóst. Hiszen ki ne ismerné a szöszösbükkönyt, ujabban pedig különösen a jobb talajokon ennél jóval értékesebb pannonbükkönyt, amelyet a *M. kir. Országos Növénytermelési Kísérleti Állomás* tett szántóföldi növényé. A takarmányozásra szánt rozs közé vessük ezeket. Már az őszi bükkönyt, az őszi borsót kevésbé lehet ajánlani, mert fagyállóságuk általában gyengébb. Az őszi borsónak pedig aránylag nagyobb magjából súly szerint több is kell vetésre, mint az apróbbmagvu bükkönyből. Igaz, hogy az említett pillangósok akkor, amikor a korai zöldrozsot vágni kezdjük, tömegükkel még el vannak maradva. De különösen, ha a gazdaságban termesztett, nagyon sok magot termő pannonbükkönnyel van a rozs keverve, alig pazarlunk valamit a korai zöldtetés első napjaiban, mert a takarmány jobb minősége maga is bőven pótolja érte. Abban az esetben pedig, ha a fagy nem tett kárt a vetésben, még a pannonbükkönnyös rozsokat is nyugodtan meghagyhatjuk magunknak, különösen akkor, ha csaknem az őszi búzával egyidőben érő, kései, bőventermő nemesített rozsokkal dolgozunk.

Apró jó fanácsok.

Nem a magtárban lesz zsizsikes a borsó vagy lencse, hanem már a zöldelő hüvelyben. Ide tojja petéjét a bogár, hol a maggal együtt fejlődik és benne marad a következő tavaszig. Tavasszal kifurakodik a magból és a zöld növényeken újra megkezd a peterakást. A kártevők számának apasztására célszerű a magban levő bogarakat megölni olyképp, hogy a magot hordóba öntjük, azután a borsó tetejére tett edénybe szénkénegét öntünk (1 hektoliter hordóúrra 25 dekát számítva), végül a hordót légmentesen elzárjuk. Egy nap múlva a hordó kinyitható és a mag kiszellőztethető. A szénkéneg robban, ha tűz jut közlébe!

Mivel a rozs tavasszal már nem bokrosodik, el ne késsünk a vetéssel! A vetőszántás legyen középnyelű s ha nem lenne a föld utána porhanyagó, meg kell járítani fogással, vagy rögtörő hengerrel. A rozs azonban feltétlenül kissé megülledett talajt kíván, ezért a vetőszántást úgy végezzük, hogy a talaj 6—8 napig üllepedhessék a vetés előtt.

Almabor készítésére mindenféle fajta alma jó, még a vadalma is. De a rothadt almából jó bor nem lesz. A sajtólásra csak kellően érett alma megfelelő. A sajtólás (kiperés) előtt a sáros almákat le kell törölni, majd a tiszta és érett darabokat fakádiban bunkóval csömöszölni, vagy pedig e célra készült, a darálókhoz hasonló szerkezettel megörölni. Másnap az elaprított, összegyömösölt pépet próba tehetjük. A kicsurgó must további kezelése olyan, mint a szőlőből készült musté, illetőleg boré. Az almát héjastól és magvastól kell préselni, mert a hámzott gyümölcsből készült must nehezen forr és az ilyen bor nem is tartós.

Pannonbükkönyből 60 kg-ot és búzából 30 kg-ot vetve szeptember második felében, a tél hidegét jól kiálló tavaszi zöldtakarmányt kapunk, melyet úgy a ló, mint a szarvasmarha szívesen fogyaszt. A hatvani növénynemesítő (Hatvan) árulja magvát. Fagyállóságáért figyelmet érdemel, de gyenge földön nem valami nagy terméseket ad. Inkább a kötött talajok növénye.

Az aranka az egész országban nagyon el van terjedve, miért is csak ólomzárólt (arankamentes) here- és lucernamagot vásároljunk.

Ha a választott malac jó étvágy mellett se fejlődik, hanem háta felpuposodik, szőrzete durvul és csak hasa nő, akkor nagyon gyanus a bélférgességre. Ilyen esetekben legjobb bélsarát állatorvossal megvizsgáltatni. Ha az állatorvos göröcsővel a malacok bélsarában bélgiliszták petéit találja, akkor legjobb azonnal a Kebal nevű orvossággal kura alá venni őket. A kura után a malacok olyan gyors fejlődésnek indulnak, ami bőven kárpótolja a vizsgálati és orvoslási költséget.

A lucernát általában árpával szokták vetni, de jobb 15—20 kg. magot gabonaszóróvalra védőnövény nélkül tenni a talajba. A védőnövény nélküli lucernavetésnek előnye, hogy az egymagában vetett lucerna sokkal gyorsabban fejlődik s így — megfelelő talajon — már a vetés évében két, sőt csapadékos évben három kaszálást is ad. Tapasztalat szerint az egymagában vetett lucerna a következő években is többet terem, tovább él, úgy, hogy a védőnövény elmaradó terméseért bő kárpótlást nyerünk.

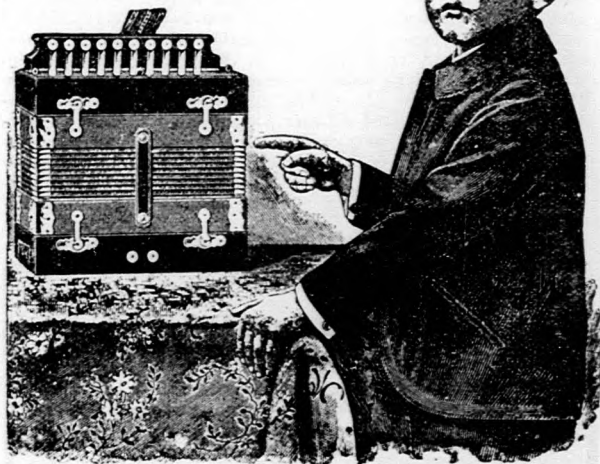
A gabonafélék 1—1 métermázsájának takarmányértéke közt az arány a következő: Buza, rozs, árpa, zab, tengeri = 72 : 70 : 67 : 56 : 80. Ezen számok alapján ki lehet okoskodni, hogy a kínált piaci árért melyik gabonát érdemes eladni s melyiket feleltetni.

Az aratáskor kipergetett buza és rozs az augusztusi esők hatására kikel és sok földön buján fejlődik. Ezt a „kész vetést” mindazáltal a jövő évre meghagyni kockázatos dolog volna, mert egyetlen lesz az érése. Ezért az ilyen földekről igen ritkán nyertek tűrhető termést. Legeltetése is óvatos legyen, mert a friss csíra felfuvódást, hasmenést, sőt elvetéltést is okozhat.

Kukoricából még a törés előtt válogassuk ki a vetőmagot. Járjuk be tengeriföldünket s azon tövekről törjük e célra csöveket, melyen legalább 2, esetleg 3 jól fejlett, fajtajellegzetes cső van. Ezeket fűzérbe kötve, szellős helyen tartjuk. Tavasszal morzsoljuk le róluk a cső közepén levő, legjobban fejlett szemeket és ezeket vessük el. Így dolgoznak a növény-nemesítők is.

Kasos méhcsalád leszedésére, a kiváló méhészmester: Igndez Sándor, azt ajánlja, hogy vegyünk a drogériában 5 deka salétromot, oldjuk fel 5 deci vízben s ezen oldatba áztassunk tenyérnyi rongyot. Ha a rongy az átvédés után megszáradt, gyujtsuk meg, tegyünk rá szitát s e fölé a méhkest. A méhek a salétromgőzöktől ebédülve a szitára hullanak, honnan mielőbb más kasba, vagy kaptárba seprendők át. Itt magukhoz térnek.

Ez az igazi jó harmonika!

39. számú, 10 billentyű 2 bógóval, 50 acélhangu 2 kórossal P 21.—
40. számú, ugyanilyen, de 4 bógóval. Tehát 60 acélhangal P 23.—
41. számú, 19 billentyű, 8 bógó, 4 kórossal, 100 acélhangal P 45.—
Összes hangszerek csak itt a gyárban kaphatók. Árjegyzéket ingyen küld:

Mogyoróssy hangszergyár,
A világ legjobb hangszergyára.

Budapest, VIII.,
Rákóczi-ut 71.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Cegléd város megadóztatja a déli gyümölcsöt, a teát és a csokoládét.

Cegléd város közgyűlése szabályrendeletet fogadott el, amely szerint ezentúl a magyar gyümölcs támogatása érdekében *fogyasztási adó alá kerül a banán, a narancs, a kaliforniai alma, füge, datolya, ananász, külföldiogyoró, gesztenye, malaga és minden külföldi gyümölcs.* A gyümölcsökön kívül fogyasztási adó alá tartozik a *külföldi csokoládé, a tea és egyéb külföldi fogyasztási cikkek.* A szabályrendelet megokolása szerint a külföldi gyümölcsök megadóztatása a hazai gyümölcstermelés érdekében készült, nem annyira jövedelem-szerzés céljából, hanem azért, hogy az *itt termelt gyümölcs-fogyasztást előmozdítsa s azt, aki külföldi termények élvezésére vágyik, büntesse.*

Rendelet a gümökóros marha irtásáról.

Mayer János földművelésügyi miniszter az állattenyésztés szempontjából rendkívül fontos rendeletet intézett a vörme-gyek alfajaihoz. Előljáróban közli a rendeletben a minisz-ter, hogy az állategészségügyről szóló törvény alapján a *gümö-kört is felvette a bejelentési kötelezettség alá tartozó állat-betegségek közé.* A miniszter ennek szem előtt tartásával lehe-tővé akarja tenni, hogy a gümökör ellen sikeresen védekez-hessenek a gazdák. Azzal, hogy a nyílt gümökörben szenvedő szarvasmarhák leölésére felhatalmazást ad, lehetővé teszi, hogy *állami támogatásban részesüljenek azok, akik a gümö-kör kiirtására a miniszter megállapította feltételek mellett önként vállalkoznak.* Utasítja a törvényhatósági állatorvosokat, hogy lépjenek érintkezésbe a közelükben lévő, vagy a könnyen megközelíthető gazdaságokkal, ahol a gümökör irtása sikerrel kecsegtet és világsítsák fel a gazdaságok tulajdonosait az irtás szükségességéről. Amennyiben a gazdaságok az irtásra a közzétett feltételek mellett vállalkoznak, az állatorvosoknak a helyszínen meg kell győződniök arról, alkalmas-e a gazdaság arra, hogy ott gümökör-irtást rendezzenek. A gümö-kör irtására önként vállalkozók állatállományukban nyílt gümökórosnak bizonyult szarvasmarháikat, amennyiben a állat-birtokos maga nem vágatja le, az *eljárással megbízott ható-sági állatorvosok levágás céljából való értékesítés végett az államkincstár részére átveszi és az ilyen állatok levágása, értékesítése és a vételár utalványozása iránt való előterjesztés tárgyában a rendelet értelmében járnak el.*

Sikerrel indult a nagykőrösi gazdasági kiállítás.

Nagy érdeklődés mellett nyílt meg szeptember hó 6-án a nagykőrösi *országos gazdasági kiállítás.* A kiállításon megje-lent *Preszly Elemér* főispán, *Tellmann Károly* miniszteri tanácsos, *Ráday Gedeon* országgyűlési képviselő, *Gesztegyi Nagy* László mezőgazdasági kamarai igazgató, *Jatsoviczky Sándor* nyug. államtitkár, azonkívül az OMGE és az OMKE is képviseltette magát. Igen sokan érkeztek a kiállításra a fővárosból és a környékbeli városokból. A kiállítás kapujában a rendezőbizottság élén *Dezso Kázmér* polgármester üdvözölte a kormány képviselőit megjelent *Preszly* főispánt, méltatta a kiállítás jelentőségét és kérte a kiállítás megnyitását. *Preszly* főispán meglepő szavakkal mutatott rá arra, hogy a mai gazdasági viszonyok között az életrealitásnak milyen bizonyítéka az ilyen kiállítás.

Jöjjetek már!

*Árvák vagyunk, védőnk nincsen,
Elsovradunk rabbilincsen;
Kárpát alján sok börtönzár,
Magyar fiuk, titeket vár,
Jöjjetek már!*

*Míntha temetőben volnánk,
Sok a könnyünk, nincsen nótánk;
A kárpáti kikelet, nyár,
Magyar fiuk, titeket vár,
Jöjjetek már!*

*Siessetek, míg nem késő...
Ugy lehet, minden perc végső...
A kárpáti sas rabmadár
Nem szállhat fel, titeket vár.
Jöjjetek már!*

PETRÁSSI P. PÁL.

Rothermere lord levele Sipőcz Jenő polgármesterhez. *Rothermere* lordtól rendkívül megleghangu levél érkezett Sipőcz Jenő dr.-hoz, a székesfőváros polgármesteréhez. A levél így hangzik:

„Igen tisztelt Sipőcz Polgármester Ur!

Megkaptam Budapest közgyűlésének üdvözlését, amelyet a június 4-iki tízéves trianoni béke elleni tiltakozás alkalmával nekem megküldött. Biztosítani akarom Önt arról, hogy az Ön városának és megnyilvánulását nagyrabecsülöm és ha szükséges az újabb megerősítése annak az én törhetetlen álláspontomnak, amellyel a magyar igazság és az igazgátalan béke iránt viseltem, akkor örömmel jelenthetem ki, hogy én megmaradok amellett, amit az egész világnak is hirdettem, hogy erős meggyőződéssel hiszek az elkövetkező győzelemben.

Igaz tisztelettel:

Rothermere.“

Zászlóavatás Hódmezővásárhelyen. A Belső Erzsébeti Erkölcsemesítő Egyesület augusztus hó 31-én, vasárnap, bensőséges ünnepség keretében avatta fel az egyesület zászlaját. A városból lovasbandérium kíséretében igen sokan mentek ki az egyesület székházába, ahol az ünnepség lefolyt. Előzőleg az ünnepelő közönség isztentiszteleten vett részt, majd *Somogyi József* dr. ref. lelkész áldotta meg nagyhatású beszéd kíséretében az egyesület zászlaját, amelyet *Markovits Zoltán* zászlóánya adott át az egyesület vezetőségének. Ezt követőleg az ünnepelő közönség az iskola falában elhelyezett hősi emléktábla előtt tisztelt, ahol *Somogyi József* lelkész mondott beszédet. A kegyeletes ünnepség után az egyesület diszkozügyeése következett, amelyet az ünnepség lelkes rendezője, *Szombathy Imre* elnök nyitott meg. A diszkozügyülésen felszólt ifj. *László* Lajos, a vásárhelyi Gazdasági Egyesület alelnöke és *Kerek* Mihály dr., a Faluszövetség kiküldötte. Ebéd után népes gazdagüülés volt, amelyen *Balogh* Sándor gazdasági egyesületi alelnök mutatott reá a mezőgazdaság bajaira. A faluszövetségi kiküldött pedig előadásában a társadalmi együttműködés és béke szükségességéről beszélt.

Sokorópátkai Szabó István tanulmányutat rendezett. Sokorópátkai Szabó István, volt miniszter, országgyűlési képviselő, községének jeles tanulóit minden esztendőben, saját költségen, tanulmányutra viszi. Ez évben sokorópátkai Szabó István az elemi iskola huszonhat jeles tanulóját vitte tanulmányi kirándulásra. A tanulók a Dunántul több városát tekintették meg, lementek a Balatonig, majd Devecseren és Pápan keresztül tértek vissza Sokorópátkára.

Szent Imre ünnepségek az országban. A csengődi Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége a szegénysorsu iskolásgyermekek könyvvel való segítése érdekében, jól sikerült Szent Imre-ünnepséget rendezett a csengődi olvasóegyletben. — *Pászty* községben augusztus hó 31-én volt a Szent Imre-ünnepség, amely szentmisével kezdődött, majd pedig a Szent Imre-téren hazafias ünnepséggel folytatódott. — *Mosonszentjános* község előljárósága Szent Imre herceg emlékére *diszkaput* létesített, amit a község főutcáján állított fel, a piobánia-templom közelében. A diszkapu felavatása augusztus 31-én zajlott le ünnepélyes keretek között.

Borsajtók, szőlődaralók, borszivattyúk,

bortömlők, borszűrők, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kénlap, csapok, palackok, parafadugók, címkék stb.

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdasági cikkek szaküzlete

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228—92.

Szeretnék imádkozni.

Uram! Szeretnék imádkozni,
Igaz hittel, úgy mint régen,
Mikor azt hittem: szép anygulkák,
Gyujtanak fényt a csillag-égen.

Uram! Szeretnék lepihenni,
Csendes este, úgy mint régen.
S fiatalos nagy, fénylő szemmel
Elaludni a költött mesékben.

Beküldte: VARGA PÉTER (Veszény).

A földmivelésügyi miniszter segélye a váraljai gazdáknak. A földmivelésügyi minisztérium a jégkár által sújtott váraljai gazdáknak a tolnamegyei gazdasági felügyelőség útján egyenként három métermázsa buza és hét métermázsa rozs vetőmagot juttatott.

Külföldi hírek. A kormányzó Szcdák György, Pomáz köz-ség pénztárnokának, továbbá Nánai Kálmán lábatlani kisbírójának a község szolgálatában eltöltött közel négy évtizedes munkásságuk elismeréséül az V. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta; Szikszai János ároki lakos, vármegyei utkaparónak negyven éves buzgó szolgálatáért és Molnár Ferenc földműves, vécsi lakosnak önfeláldozó és bátor magatartásáért véghez vitt életmentéséért pedig a Magyar Bronz Érdeméremet adományozta.

Állami sofförtanfolyam Budapesten. A Magyar Királyi Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében szeptember 15-én este 7 órakor állami gépjárművezetői tanfolyam nyílik. A tanfolyamra való beiratkozás véget naponként 9—1-ig, kedden és pénteken délután 5-től 7-ig az intézet igazgatósági irodájában (Budapest, VIII., József-körút 6. szám) lehet jelentkezni.

Új vezetés a tokaji Faluszövetség élén. Nemrégben tartotta a Faluszövetség tokaji fiókja évi rendes közgyűlését, amelyen a fiókiszövetség új tisztikart választott. Elnök: Mosolygó József. Ügyvezető elnök: Andorkó Béla. Örökös tiszteletbeli elnök Antalóczy József. Alelnökök: Görgey Gábor, Bernáth József és Vanyó András. Háznagy: Popcsák György. Pénztárnok: Bobik Andor. Olvasóköri pénztárnok: Weigert Ádám. Jegyző: Popcsák Zoltán. Könyvtárnok: Tolnai István. Választmányi tagok: Czike Ferenc, vitéz Hallay János, vitéz Vajta Tivadar, Tamaskó Richárd, Kék Béla, Lakatos Mihály, Duhari István, Mozga Jenő, Tamás György, Nyesti András, Nyesti Lajos, Morgi Dániel, Gaál Miklós, Vaszkó Lajos és Solyosi László.

Kisiklalták a sanfranciskói expresszvonatot. Amerikában, Saint Louis és Sanfrancisco között szeptember 1-én kisiklalták az éjszakai expresszvonatot. A szerencsétlenséget a sinekre helyezett sziklatömb okozta. A kisiklás alkalmával három kocsi teljesen egymásba futott s a katasztrófának tizenegy halottja és ötven sebesültje volt. A vizsgálat megállapította, hogy ismeretlen tettek helyezték a szikladarabot a sinekre abból a célból, hogy a vonatot kisiklassák és utasait kirabolják.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégre, melynél ugy a szőlő-, mint a borgazdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint az 1930. évi Taszvi-, Mezőgazdasági- és Állatvásáron díszoklevéllel lett kitüntetve.

Változások a külügyi szolgálatban. A kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére Matuska Péter dr. rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert szeptember 4-én felmentette a madridi, valamint a lisszaboni magyar királyi követség vezetése alól. Értesülésünk szerint Matuska Pétert legközelebb varsói magyar követté nevezik ki. A megüresedett madridi követi állásra Hevesy Pál genfi miniszterrezident jelölték, míg Genfben Pelényi János követségi tanácsos kerül.

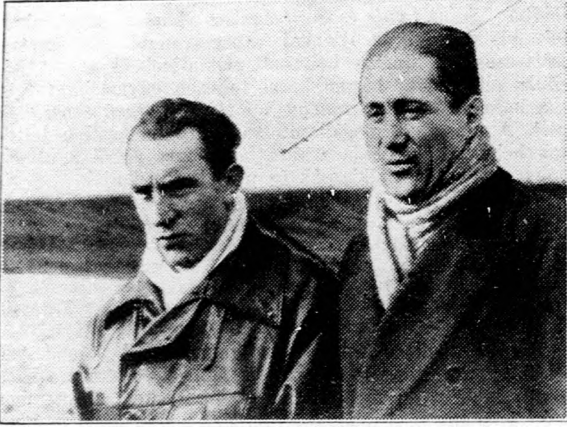
Pusztító orkán Haiti szigetén. Amerikai jelentés szerint Haiti szigetén szeptember 3-án óriási orkán dühöngött. Az itéletidőben szinte teljesen eltűnt a föld színéről San Domingo városa. Híradások szerint a szerencsétlenség alkalmával nyolcszázán meghaltak s a sebesültek száma meghaladja az ezret. A város lakossága hajléktalanná vált és rettenetes nyomorban van. A sandomingói vöröskereszt egyesület rádió útján sürgős segítséget kért. Az orkán a köztársaság többi részeiben is pusztításokat okozott s a vasuti forgalom egész Haiti területén megakadt.

Templomavatás Péteriben. Augusztus 31-én avatták fel a pestmegegyi Péteri község újonnan átalakított evangélikus templomát. Az avatáson nagyszámú közönség jelent meg, akik között ott volt Tekei Tihor gróf országgyűlési képviselő, kertületi felügyelő is. Az egyházi ünnepség után disztribúció volt, amelyen százan vettek részt.

Olasz katonai repülők Budapesten. Szeptember hó 6-án, szombaton, délelőtt 11 óra tájban, kilenc rendkívül gyorsjárata repülőgép tünt fel Budapest fölött. A gépek néhány körrel irtak le a város felett, majd Mátyásföld felé fordultak, ahol a repülőtéren nagyszámú közönség várta a Szombathelyről érkező katonai repülőosztagot. Az olasz légügyi minisztérium ugyanis kilenc repülőgépből álló rajt küldött európai körrepülésre. A repülők Udineből repültek éjféltelen 1 óra 20 perc alatt Szombathelyre, ahol megszakították útjukat. Szombathelyen Csillag Márton földbírókos vadászatra hívta meg a körrepülés résztvevőit. Szombathelyről szombaton délelőtt indultak el Budapest felé és ötvenöt perc alatt értek Mátyásföldre. A repülőtéren hatalmas éljenzés fogadta az egymásután leszálló repülőgépeket. A kilenc C. R. 20 típusú Fiath-gyártmányú repülőgép együttesen úgynevezett vadászgép, amelyek mindegyike 420 lóerős motorral van felszerelve és két-két gépfegyverrel van ellátva. Az olasz repülőket Fouyer Corsá ezredes vezeti. A fogadtatáson megjelent az olasz követség élén Arlotta Mario követ, Rákosi György dr., a magyar légügyi hivatal főnöke, az Aeró-szövetség képviselői és Pignatelli herceg, a budapesti olasz fasció vezetője. Az olasz repülők Budapesten három-négy napig maradtak, majd pedig tovább mentek a bukaresti repülőversenyre.

Havasí legelő Ausztriában, a vorarlbergi hegyvidéken.

Az óceánrepülés új hősei.

Costes és Bellonte francia repülők, akik az elmúlt héten Páris repülőtéréről Newyorkba repültek „Kérdőjel” nevű gépükön. A két repülő tavasszal már kísérletet tett az óceán átszelésére, de akkor vissza kellett fordulniok. A második kísérlet most eredménnyel járt.

Franciák is átrepülték az Óceánt. Ismeretes, hogy eddig csupán amerikaiak, angolok és németek repülték át az Atlanti Óceánt. Most aztán a franciák vállalkozását is siker kísérte, amennyiben szeptember 2-án, *Costes és Bellonte* francia pilóták a Páris melletti Le Bourgetből „Kérdőjel” nevű repülőgépjükön a newyorki repülőtérre repültek. A pilótákat óriási lelkesedéssel fogadták. A franciák 37 óra alatt értek át Amerikába. A bátor repülők fogadtatásánál *Lindberg* ezredes és a Newyorkban időző német óceánrepülő, *Gronau* báró is megjelent.

Katonafürdőre zuhant egy holland repülőgép. Különös szerencsétlenség történt szeptember 2-án délután a hollandiai *Loosdrecht* partvidéken. Gyakorlatozás közben lezuhant az egyik katonai hidroplán s a gép oly szerencsétlenül esett, hogy a katonai fürdő ugrótornyánál ért földet. A repülőgép feledőtté az ugrótornyot, egy katonát, aki épp ugrásra készült, halálra zuzott és nekiment egy ott állomásozó másik repülőgéphek. A lezuhant gép három utasa közül két pilótát iszörnyethalt, a harmadik súlyosan megsebesült.

Százharmincheten haltak meg az amerikai munkáünnepen. Az amerikai munkáünnepek, ottani jelentés szerint, száznyolcvanhét halottja van. Az Egyesült Államokban ebben az évben három napon át ünnepezték a munka napját, amely első napja mindig szeptember első hétfőjére esik. A hétvégi kirándulások elseje előtt, szombatn kezdődtek és rengeteg autós és motorkerékpáros kiránduló lepte el a nagyvárosok környékét. A legtöbb szerencsétlenség autóbíróközélekekből származott. A száznyolcvanhét halott közül száznegyven közlekedési baleset áldozata lett. A többi halott részben fürdés közben vízbe fulladt, részben pedig hűgútát kapott a nagy melegtől.

Szabadlára helyezték Vargha Elemér műszaki főtanácsost. Ismeretes, hogy *Zavros* Aladár székesfehérvári polgármestert és *Vargha* Elemér műszaki főtanácsost az ügyészség — különféle visszaélések gyanúja miatt — előzetes letartóztatásba helyezte. A vádtanács szeptember hó 4-én, a védők felfolyamodása után szabadlára helyezte *Vargha* Elemér főtanácsost, aki ellen nem merültek fel olyan bizonyítékok, amelyek miatt a várható büntetés súlyossága indokoltá tenné további fogságát. *Vargha* Elemér főtanácsos a vádtanács határozata után nyomban elhagyta a fegyházat.

Eladó csárdahelyiség

A kisújszállási határban egy jó forgalmu csárdahelyiség 6 és fél hold földdel, mindentéle korcsmai felszereléssel és italtermési engedéllyel, kőut mentén és vasútállomás közelében szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Juhász István Kisújszállás, Márialaki csárda.**

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzájuk juttatni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre . . .	2 P
félévre . . .	4 P
egész évre . . .	8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a

KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., József-körút 5.

Háromszáz éves alabárdot hozott felszínre az eke. *Nagygyarason* szántás közben egy hatalmas, 85 centiméter hosszú és három kilogramm súlyu, meglepően jó állapotban lévő *diszes alabárdot* találtak. Az alabárdon lévő díszítések és címerek olasz hatásra utalnak. Az egyik címerben a pápai hármaskorona, a másikon pedig kardinális kalap alatt két madár van szalaggal elválasztva. Az alabárdot a Nemzeti Múzeum szerezte meg. *Varju* Elemér igazgató szerint valószínűleg a XVII. századból való s valamelyik püspök testőrségének a díszfegyvere lehetett.

Küttüntetett gazdasági eseléd. *Mintal* György mezőgazdasági eselédet, aki több, mint ötvenhat éve teljesít szolgálatot *Podmaniczky* Endre báró, országgyűlési képviselő birtokán, a földművelésügyi miniszter pénzzutalommal és díszoklevéllel tüntette ki. A küttüntetést szép ünnepség keretel között adták át a hűséges munkásnak.

Tűz Zalában és Pestmegyében. A novai járásban levő *Petrikeresztur* községben szeptember 2-án hatalmas tűzvész pusztított. Reggel kigyulladt *Nagy* József községi bírónak egyik szalmakazla, amit a községi tűzoltóság rövidesen eloltott. Egy zsarátnoktól azonban néhány perc múlva lángrobbant a szomszéd gazdálkodó szalmája, majd pedig háza is. A tűz a nagy szélben gyorsan terjedt s rövid idő múlva az egész falu lángban állott. A környékbeli tűzoltók siettek a helyi tűzoltók segítségére, de megfeszített munkájuk ellenére is, mintegy hetven ház porig égett. *Gyömörey* György főispán segélykérőt indított a tűzkárosultak felszerelésére. A csendőrség nyomozást indított, mert, ugylátszik a bíró egyik haragosa gyújtotta fel az egész falut. — A kalocsai káptalan *Kiskörös* mellett levő *Ökördi*-pusztáján már két héttel ezelőtt kigyulladt a *tözegecs ingovány*, amely azóta is állandóan ég. A birtok eselédsege a közeli községek csendőreivel és a kiskörösi tűzoltókkal együtt árkolással akart gátat vetni a tűznek, ami azonban nem sikerült. Ez időszereint közel kétezer hold áll lángokban. Mintegy nyolcvan boglya széna égett el eddig a tűzvészben.

Szent Imre-szobor Nagylángon. Ünnepeles keretek között avatták fel *Nagyláng* községben a hősök kertjét, melyet a község számára *Zichy* János gróf adományozott. *Zichy* János gróf Szent Imre-szobrot is ajándékozott a községnek, amelyet a hősi kert közepén helyeztek el és szép ünnepség keretében leplezték le. Az ünnepi beszédet *Zichy* János gróf mondta s a felavatást *Horváth* Imre kerületi esperes-plébános végezte.

Ha nagyobb és biztosabb termést akar, rendeljen

eredeti

hatvani nemesített
buza-, rozs-, ősziárpa

és korai zöldtakarmánynak

eredeti

hatvani pannonnbükköny

vetőmagot a

Hatvani növénynemesítő r.-t.-nál, Hatvan

!! Kérjen képes árjegyzékelt!!

SZIVÁRVÁNY.

TANÁCSADÓ

János és a furcsa nyavalya.

Mikor a megfigyelés után negyvenfokos lázammal végre kórházba kerültem, azt sem tudtam, hogy előbb az ablakot nyitassam-e ki, vagy pedig befűtsek. Egyik percben melegem volt, a másikban dideregtem. Nyár de- reka volt, harminc fok árnyékban.

János, a legényem, szomorúan ült az ágyam szélén. Azt sem tudta, mit csináljon. Egyik percben kitakart, a másikban betakart. Ugy a tizedik betakarás után csendesen megszólalt:

— Löli a hideg.

Mikor kitakartattam magam, akkor meg ezt mondta:

— Rázza a láz!

Majd tudálos arcot vágott:

— Tán nem is betegség ez!

— Hát mi a csuda?

— Tifusz!

Mérgesen dobtam egyet magamon:

— Az ördögöt tifusz!

— Persze, hogy tifusz!

— Tifusz a maga eszetokja! — kiáltottam rá. —

Mondom, hogy nem tifusz!

— Akkor korella!

Nagyot lélekztem, mert enélkül megütött volna a gula és dühösen magyaráztam:

— Ha kolera volna, maga is megkapná tőlem, maga okszigén! . . .

— Meg is kapnám, — felelte János. — Csakhogy én rajtam nem fog a bacillus, mert fertőtleníte vagyok ellene.

Nagyot kiáltottam:

— Maga számár!

János elhuzta a száját:

— Tudom én, hogy korella!

A szemem megvillant:

— Ne bosszantson azzal a bolond kolerával, mert baj lesz. Egyszer már megmondtam, hogy nem kolera.

— Akkor tifusz!

Mérgemben nagyot fujtam, mire János rámmutatott:

— Ahol a! Most fuj! Most a láz gyötri. Tudom én, hogy korella!

Nagyot nyeltem: Az Isten verje meg azt kolerát. Mondom, hogy nem az!

— Akkor tifusz!

— Nem az!

— Ha se korella, se tifusz, akkor mi a csuda?

— Bronchitis! (a légsőhurut orvosi neve) — ordítottam és mérgemben a fal felé fordultam.

János a furcsa szóra nagyot nézett. Hallgatott. Gondolkozott. Várt egy ideig, aztán lassan fölfebém hajolt.

Ugy tettem, mintha aludtam volna.

János kellellenül csóválta a fejét, majd hangosan gondolkozott:

— Mi a fenét mondott ez?

Megmozdultam s mintha álomban beszéltem volna, csendesen suttogtam:

— Bron-hi-tisz!

János felvágta a fejét, egy pillanatig mereven nézett, majd elővette a noteszát, megnyálazta a ceruzája hegyét és nagy ákom-bákom betűkkel leírta:

— Bronhitisz!

Elolvasta, azután elégedetten zsebre dugta a noteszt:

— Holnap megmondom az ezredorvos urnak, hogy félrebeszélte!

NYÁRY ANDOR.

Kérdés: 1. Hogyan lehetnék hajóstiszt? 2. Hová kell folyamodom, hogy felvegyenek a pénzügyőrséghez? 3. Milyen pályán lehetne érettségi bizonyítvánnyal elhelyezkedni? 4. Felvesznek-e a huszársághoz? (S. E., Balatonb.) — **Felelet:** 1. Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Társaság, vagy az Első Dunagőzhajózási Társaság olyan fiatalembereket alkalmaz hajóstisztek gyanánt, akik érettségi és egy éves gyakorlati szolgálat után a magyar királyi közlekedési tanfolyamot elvégzették. (VIII., Luther-utca 5.) Igea korlátolt számban vesznek föl új jelentkezőket. A Magyar Keleti-tengeri Hajózási Részvénnytársaság hasonló végzettségű fiatalembereket alkalmaz. Itt előny. ha az illetőnek még egyéb technikai végzettsége is van, pl. Technológia. A társulat igazgatósága Budapesten, V., Nádor-utca 25. szám alatt van. 2. Valamelyik pénzügyőri biztossághoz. Így például Budapesten forduljon a magyar királyi pénzügyi laktanya parancsnokságához: VIII., Fiumei-ut 6. és IX., Mátyás-utca 16. 3. Erre vonatkozóan igen nehéz tanácsot adni. Itt az egyéni képesség, hajlam és a munkakinálat játszik döntő szerepet. A hivatalnoki pálya ma nagyon sávár, semmi jövővel sem kecsegtet. Még jobb volna, ha valamilyen ipart tanulna, ahol mint intelligens ember hamarosan szép pozíciókat érhetne el. 4. Forduljon valamelyik huszárlaktanya parancsnokságához, így Budapesten, Ferenc József m. kir. huszárlaktanya parancsnokságához (X., Hungária-körút). Kérdezze meg a járási népgondozó kirendeltségtől, hogy önhöz melyik huszárszárad állomáshelye esik legközelebb.

Kérdés: Konkolydarát öröltem, de nem merem feletelni. Milyen állatnak adhatom, hogy meg ne árton? (A. F., Püski.) — **Felelet:** Konkoly kifejlődött, egészséges és nem vemhes kőrödző állatokkal etethető, de csak egy bizonyos mennyiségben. Egy kifejlődött fejű állattal legfeljebb napi 2 kilogramm etethető, de az is csak úgy, ha ezen mennyiséget kisebb, félkilós adagon kezdjük és fokozatosan szoktatjuk hozzá az állatokat ehhez a nagyobb adaghoz. Flatal, vagy vemhes állatra, valamint baromfira a konkoly mérgező hatása, ezekkel tehát nem etethető.

HIRDETEM

az „Üstökös“ törv. védett folyékony bőrápoló felülmulthatatlan jóságát. Puhára varázsolja, festi, konzerválja, vízhatlanítja a lószerszámot, csizmát, bakancsot, bőrkabátot kocsibőrt.

Vigyázz a védjegyre, mert alánozzák!

Kapható minden jobb fűszer-, vas-, bőrizletben és szíjgyártónál. Gyártja:

Sárkány Vegyőztermék Vállalat
Budapest, VII., Damjanich-u. 28/A.

Kérdés: 1. Mikor kell elvetni a szudáni füvet? 2. Hány kilogrammot vessek egy magyar holdra? 3. Milyen mélyen kell vetni a magot? 4. Hány éven át kaszálható? 5. Vethető-e gabonával? (K. K., Győrsg.) — **Felelet:** 1. A szudáni fü egy nyári, nagyon értékes takarmánynövény, vetendő április 15 és június 15-ike között. Fontos az, hogy a fagyok elmúltával vessük, mert a fagy iránt igen érzékeny. 2. Vetőmagszükséglet magyar holdanként (1200 öl) soros vetésnél 25—30 kg. 3. Alátakarás mélysége 2—3 cm. 4. Csak egy éven kaszálható, de kedvező időjárás mellett ad két kaszálást, amikor a második sem sokkal kevesebb, mint az első és utána még jó legelőt is ad. 5. Nem vethető gabonával, hanem csak tisztán.

Kérdés: 1. Hol lehet tiszta fehér bukovinai pergőgalambot venni? 2. Hol kaphatók fehér komáromi bukfcengalambot? 3. Hol vásárolhatok galambgyűrűt? 4. Melyik galambfajtát lehet tenyészteni a legnagyobb haszonnal? (Hű előfizető, Keszthely.) — **Felelet:** 1. Tiszta fehér bukovinai pergőgalamb Magyarországon nincs. Keleti pergőt lehet kapni Szomorágyi Bélanál, Pesterzsébet, Török Flóris-utca 267. — 2. Tiszta fehér komáromi bukfceng, vagy mint inkább nevezni szokták „komáromi keringő”, szintén nincsen, csak „szívhatu komáromi keringő”. Ez is tiszta fehér, csak a nyakán, vagy a hátán egy fekete, barna vagy veres szín van. Ilyeneket kapni: Molnár János tenyésztőnél, Monor, Werbőczy-utca 19. Az árárt egyik fajtának sem tudjuk közölni, mert az függ a minőségtől és az ár egyébként is közös megegyezés tárgya. 3. Galambgyűrű kapható: Schulzberger Gyulánál, Budapest, II., Gróf Klebelsberg Kunó-ut 236. Ára darabonként 6 fillér. 4. Hogy melyik galambfajta tenyésztése a legkifizetőbb, az függ az egyéniségtől, a tenyésztési tudástól, valamint attól is, hogy az ottani vidéken melyik fajta értékesíthető legjobban.

Kérdés: Hol lehet értékesíteni tölgyfaubacsot? (M. J., Kiscsány.) — **Felelet:** Ajánlja fel eladásra a zubbacsot a következő cégeknek: Pantodrog r.-t., Budapest, Visegrádi-utca 7; Neruda Nándor drogéria, Budapest, Kossuth Lajos-utca 10; Thallmayer és Seitz vegyészeti gyár, Budapest, Zrínyi-utca 3. Ökvetlenül írja meg nekik azt is, hogy mekkora mennyiséget tudna szállítani.

Kérdés: Ót mázsa szisziás búzám van, szeretném tudni, hogyan pusztítsam el a szisziást? (B. F., Nádudvar.) — **Felelet:** A szisziás gabonát meg kell rostálni olyan rostával, amelyiken a szisziák áthull, de a gabona nem. E munka közben vigyázzunk arra, hogy a bogár a megrostált gabonába vissza ne húzódhassék. A kirostált szisziákat legjobb elégetni. A megrostált gabonából a még esetleg visszamaradt szisziákat úgy lehet kicsalogatni, hogy a garmadát beterítjük zsákokkal, juhborós bundákkal. Mintegy 7—8 óra múlva e takarókat óvatosan kivisszük a magtárból, jól kirázzuk a belébe húzódt szisziákat, majd összeszépítjük s elégetjük. Ezután lapátoljuk át a garmadát és újra takarjuk be s így tovább, többször ismételve e műveletet, míg a gabona egészen meg nem tisztul.

Kérdés: Milyen fajta búzám terem legtöbbet erősen kötött szikes talajban? Most nemesített Sz.-féle fehér lakásos búzát termeltek, de nem vagyok megelégedve az eredménnyel, mert csupán 505 kilogrammot adott magyar holdanként. Már öt éve termelem ezt a fajtát, még mindig eredményem nélkül. Mit tegyek? (B. B., Tiszauör.) — **Felelet:** Valószínűleg nem a nemesített búzában, hanem abban kell keresni a csekély termés okát, hogy földje nincs kellőleg munkálva és trágyázva. Ha ezen nem változtat, akkor a vetőmag nem tud bővebb aratást eredményezni. Talán vegyen a legközelebbi urasági gazdaságtól olyan fajtát, melyet az legjobbnak talált.

Kérdés: 1. Hogyan lehet a tőzeges földet megjavítani? 2. Milyen gabonamintát érdemes tőzeges talajon termesztetni? (P. M. 4917. Császártöltés.) — **Felelet:** 1. Hogy a tőzeget hogy lehet megjavítani, az attól függ, hogy milyen az a tőzeg, mert tőzeg sokféle van. Legtöbb tőzeg a káli és a szuperfoszfát trágyázást nagyon meghálálja, míg a nitrogéntrágyázás iránt nem hálás, mert nitrogén a tőzeges talajon úgy is sok van. Biztos választ azonban csak talajvizsgálat alapján lehet adni. Talajvizsgálatot végez a „Közgazdaságtani Egyetem Agrochemical Intézete”, Budapest, IV., Szerb-utca 21. Forduljon ehhez az intézethez és kérjen mintavételt utasítást. Ebben ez az intézet közli, hogy kell venni a talajmintát. 2. Tőzegtalajokon a gabonafélék közül rozsot és zabot szoktak jó eredménnyel termelni.

Kérdés: Mi szükséges ahhoz, hogy valakit országgyűlési képviselőnek válasszanak? (G. M. Z., Ragály.) — **Felelet:** Országgyűlési képviselőnek az választható, akinek képviselői választó jogosultsága van, vagyis aki maga választható. Ezenkívül a legutóbbi választásoknál bizonyos korhatárhoz kötötték a választathatóságot. Így képviselőnek az jelölhető, aki harminc éves elmúlt.

Kérdés: 1. Milyen gyümölcsöt lehet eperfabá oltani? 2. Méheim még most is fiasítanak és eresztenek. Mit csináljak velük? 3. Tavasszal szilvaalanyba barackot, körtét és szilvát oltottam. A körte és szilva megfogamzott, a barack azonban nem. Mi lehetett az oka? (K. S., Üllő.) — **Felelet:** 1. Eperfabá nemes fekete és piros szedret lehet oltani. 2. A rajzást úgy lehet megakadályozni, hogy az anyabölcsöket lemetéljük és ezt minden nyolc napban megismételjük. A rajzást úgy is lehet akadályozni, hogy elszedjük a család összes mézkészletét. 3. Bizonyára oltási hiba miatt nem volt eredményes a munka, mert kajszbarack alanyául szokták a Szt.-Julien-szilvát vagy a mirabolánt felhasználni, még pedig jó eredménnyel.

Kérdés: 1. Az Amerikai Egyesült Államok elnökének akarok írni. Mi a megszólítása? 2. Mi a címe Rothermere lordnak? 3. Apám Amerikában él, azonban nem küld pénzt nekünk. Követelhetem-e valamilyen módon, hogy küldjön számunkra pénzt? 4. Lehetséges-e valamelyik kikötőben munkát kapni? (Előfizető, Tiszalük.) — **Felelet:** 1. Címe: Mr. Hoover, President of the United States of America, Washington, USA. 2. Lord Rothermere, Northcliffe House, London, Daily Mail. 3. Forduljon Amerikában lévő képviselőinkhöz, amelynek címe: Hungarian Royal Legation, Washington, D. C. 1424, 16th Street, N. W. 4. Magyar kikötő jelenleg nincsen. Idegen kikötőben pedig, mint magyar munkás alkalmazást nem kaphat. Elsősorban a saját hazájukból munkásokat foglalkoztatják.

Kérdés: 1. Létezik-e még a „M. N.” képes hetilap? 2. Van-e alapja a grafológiai jellemrajzolásnak? 3. Van-e tudományos alapja a spiritizmusnak? 4. Mikor épül a szegedi leadóállomás? 5. Hogyan jubilál a „Vasárnap”? (S. F., Szeged.) — **Felelet:** 1. Igen. Kiadóhivatal VIII., Szentkirályi-utca 26. 2. A grafológia még igen fiatal tudomány. Talán nem is tudomány, hanem inkább csak ügyesség, amelynek jövője felett még nem lehet pálcát törni. 3. A spiritizmus már régebbi multra tekint vissza, azonban komoly tudományos alapja, sajnos, nem sok van. Bizonyos, hogy a legtöbb spirítiszta-estély, az úgynevezett szeanz, csak a közönség becsapásán alapszik. A eufizmus önfegyelmezés, amely minden betegségét az akaratral akar gyógyítani. Tanítása nem száz százalékgig igaz. 4. Nem tudjuk pontosan. 5. A mai nehéz gazdasági viszonyok között ünnepélyes jubileumra aligha kerül sor.

Kérdés: 1. A vándorló malmok követelhetnek-e bolettát, ha búzát adnak el? 2. A múlt év október végén kifizettem adómat, három pengő és néhány jüért még vissza is kaptam, mégis ezévi adóiramban mult évről hátralék van feltüntetve. Hová fordulhatok? (L. G. B., Bodony.) — **Felelet:** 1. Ha a vándorló malom a vándorlás díjaként kapott gabonát eladja, úgy a vételőt métermánként hárompengős gabonajegyzselyvényt követelhet. A vándorlás díjaként kapott gabonára nézve a vándorló malom a törvény úgy tekint, mint termelőt. 2. Mult évi adóvével az adóügyi jegyző urhoz forduljon, aki őnt a hátralék eredetére nézve díjtalanul felvilágosítja. Valószínűleg tartjuk, hogy adóelőírása még végreleszen nem volt ismeretes, amikor fizetett, vagy az 1929. év végéig valamely adónemnél szaporodás állott elő.

Kérdés: 1. Olvasókört 25—30 taggal lehet-e alakítani? 2. A kör szabálytalan eljárása ellen hol lehet panaszt emelni? 3. Lehet-e a kör elnöke helyett a tagoknak más elnököt választani, ha annak véleménynyilvánítása nekik nem tetszik? (8860. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. Idevonatközlőleg a belügyminiszterium által látamozott alapszabályok az irányadók. 2. A vármegyei allspán urnál. Másod- és végsőfokon a belügyminiszter ur dönt. 3. Az elnök az alapszabályokban megállapított időre választatik. Elmozdítani csak közgyűlési határozattal lehet. A főszoigabirónál a vizsgálat elrendelése tárgyában emelt panaszukat illetve kérelmüket kérjük a megyei allspán urhoz áttétetni.

Kérdés: 1. Mi az oka annak, hogy az idén még nem kaptam meg a szokásos hadikölcsön segélyt? 2. Postatakarékban jegyztem hadikölcsönt, elveszett-e az teljesen? (Ifj. A. J., Szegvár.) — **Felelet:** 1. Sírgeesse meg az illetékes pénzügyigazgatósnál. 2. Ha a jegyzésről, amelyet az ön betétjéből jegyeztek, van valamilyen elismervénye, avagy bizonyítványa, úgy annak alapján — ha a hadikölcsönjegyzés megítéli a szükséges határt — kérhet segítséget.

Kérdés: Hol kaphatok gyümölcs- és konyhakertészről szóló jó könyveket? (Á. A., Tárnok.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban kapható mindenféle gazdasági könyv. Az ön számára megfelelő volna: Mahács M.: „Gyümölcs-termesztés”, c. könyve, ára 7 pengő. Széchenyi—Wolkenstein E.: „A törpe gyümölcsfák illtetése és gondozása” c. könyv, ára 6 pengő. Bernátsky: „A veteményes kert” c. könyv, ára 2.40 pengő. Biró P.: „Zöldsg-termesztés”, ára 2 pengő.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Égítést T csizmadia-szerszám

(Beküldte Domján Erzsébet Szamosbecsről.)

2. Szórejtvény.

nem előre
(h=m)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

3. Szórejtvény.

**E G R I
B
I
K
A V É R**

(Beküldte Bihary János Kisgyőről.)

4. Szórejtvény.

$\frac{9}{1}$ óceán
(- II)

(Beküldte V. Balogh László Dögérl.)

5. Verses rejtvény.

Magyar város vagyok, nyole betűből állok,
Egy magyar ereklyét régen tartogatok.
Híres ember volt ám ennek a gazdája,
Szegény német császárnak a rovására.

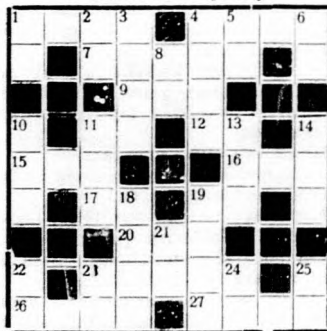
(Beküldte Horváth György Nagybatonyból.)

6. Pontrejtvény.

N . s . é . y . l . h . v . l . k . o . o . a . b . á . a .

(Beküldte Hetényi Tibor Pilisszántóról.)

7. Kereszt-szórejtvény.

Vízszintes sorok:

- ezen járunk a házba.
- vízi jármű.
- somogyvármegyei község.
- török basa.
- kettős mássalhangzó.
- személyes névmás.
- a fát eszi.
- ebédidő.
- egy betűt hozzáadva, futball-szó.
- számárorodítás.
- rejt.
- tojásra ültettek.
- ... . utfélen.
- régi borról mondják.

Függőleges sorok:

- ácsszerszám megfordítva.
- egy betűvel pótolva lelkész.
- vándor másképen.
- egy betűt hozzáadva, időjárás.
- két magánhangzó.
- olaszországi folyó.

- egy betűt hozzáadva víziállat.
- elme.
- eldugott helynek mondják.
- leánynev.
- Erdély folyója.
- régi.
- egy szepesmegyei község.
- ezen járunk.
- egy b-vel nem bal.
- megszólitás.

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

8. Szórejtvény.

erdőn terem D I ver közet

(Beküldte Bakk László Lócsáról.)

9. Tréfás talány.

Mondj olyan számot, amelyikhez ha hozzá teszel, az értéke kevesebb lesz!

(Beküldte Hegedűs András Kondorostanyáról.)

10. Szórejtvény.

**Jód
E cséi Jég**

(Beküldte B. Tóth Sándor Szabadszállásról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 40-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények helyes megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Dévény**. 2. Szórejtvény: **Feleség**. 3. Pontrejtvény: **A „Vasárnap” a legjobb hetilap**. 4. Szórejtvény: **Bátoraké a szerenese**. 5. Névrejtvény: **Nyíregyháza**. 6. Szórejtvény: **Makaróni**. 7. Szórejtvény: **Bánatország**. 8. Szórejtvény: **Bakony**. 9. Szórejtvény: **Lakáskérdés**. 10. Szórejtvény: **Kisgazdák lapja a „Vasárnap”**.

Helyesen megfejtették: külső Csóka József, ifj. Bátor Mihály, Szabényi Ilonka, ifj. Inczedy Márton, Gere Ferencné, Molnár Sándor, Danca Jánosné, Csobán Erzsébet, Vincze László, Fördös József, Sziklay Ede, Horváth György, Kun Etuska, Gál Béla, Szabó István, Józsa Károly, Bodnár Béla, Földes Géza, Vinter László, Nentes Péter, Hegedűs Béla, Hofman László, Balázs János, Kerekes Józsa, Kis László, Nagy Péter, Tóth Bálint, Boa József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kun Etuska (Porcsalma)**, **Sziklay Ede (Bozsok)**, **Fördös József (Répcelak)**, **Csobán Erzsébet (Hajdusoboszló)** és **ifj. Inczedy Márton (Vámosoroszi)**.

A 35-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a jövő héten közöljük.

MAGYAR EMBER

magyar cégtől vásárol

minden hangszert,

melyet a legfinomabb minőségben
és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új
árjegyzékemet.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispazda.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(19. közlemény.)

XIII. Jelenet.

VOLTAK, SUGÁR, majd TÓNI.

SUGÁR (*sietve jön*): Hobó! Fiaim, itt vagytok még?
 TERCSEI: Csak egyedül, mester ur. Hát az uramék?
 SUGÁR: Mondtam, ugy-e, melege van valakinek.
 ZOLI: Mi baja, apa?
 SUGÁR: Alighanem huncutságon fogtak az urak valakit.
 Elhalasztották a bírtokba vezetést. Csorba Gergely bíró uramat, Hornyos tanácsos urat behívták a belső szobába. A többieket elküldték.
 ÖRZSI: Csak nem történik édesapámnak baja? Elmegyek hozzá. (*Feláll.*)
 SUGÁR: Csak maradj jányom, gyűnnek azok mindjárt.
 TÓNI: Parancsolnak valamit az orak?
 SUGÁR: Mit is ittunk az előbb, fiam?
 ZOLI: Egy üveg Leánykát.
 SUGÁR: No a fene egye meg a leánykáját. Hozz vagy két üveggel!

TÓNI: Igen khérem! (*Elmegy.*)
 SUGÁR: Hát az Intéző hová szelelt el?
 RÓZSI: Elutazott Pestre.
 SUGÁR: Ahá, a staffiring ügyibe.
 RÓZSI: Az már megvan.
 HORNYOSNÉ: Örszikém, megnézhetnéd már egyszer, azok a gyönyörű csipkés ingek...
 ZOLI: Azokra már én is kíváncsi volnék.
 RÓZSI: Mit érdeklí az a férfiakat?
 SUGÁR: Fodros bugyi, csipkés ing, rakott szoknya, piros sling...
 ZOLI (*belevág*): Ki ezeket viseli, férfiakat ingerli.
 TERCSEI: Nem hiába molnárok, meg is tanulták a huncutságot.
 TÓNI: Thessék khérem két üveg Leányka. Felbontottam. (*Leteszi az asztalra.*)
 SUGÁR: Öntsél fiam!
 TÓNI: Mondja mester uram, mi történt a községháznál?
 SUGÁR: Még nem tudom egészen, majd a bíró urék jobban tudják. (*Iznak.*)

XIV. Jelenet.

(SZIKÁR, SZUNYOGH.)

SZIKÁR, SZUNYOGH (*összeülőkezve, dadolva jönnek*): Tavaszra már bőgatyában járok én, öltiteres csutorából iszok én.
 SZIKÁR: Tóni egy üveggel! (*Leül.*)
 TÓNI: Nincs kérem, kifogytam.
 SZUNYOGH (*Felordít, csuklik*): ...tom a kocsmdat! (*Leül.*)
 TÓNI: Menjenek már haza, részeg dilszók! Egy szemet se adok többet. (*El.*)
 SZUNYOGH: Huszonöt hold.
 ZOLI (*Sugárhoz*): Annnyt kaptak?
 SUGÁR: Azt majd az erkölcsi bizonyítvány mondja meg.

XV. Jelenet.

(VOLTAK, CSORBA, HORNYOS.)

CSORBA (*Hornyossal mérgesen beszélnek, ahogy jönnek*): Keednek köszönhetem. Ilyen szégyen!
 HORNYOS: No csak hallgasson keed, az semmi! Hogy nem sikerült, arról nem tehetünk.
 CSORBA: Engem, aki tizenegy esztendeje hordozom a bírói pálcát, csuffá tett!
 SUGÁR: Itt vannak már, nászuram, hamar ide az asztalhoz!
 ÖRZSI (*feláll*): Ki tette csuffá, édesapám?
 CSORBA: Az a koldusivadék, az a senkiházi!
 HORNYOS: Anyjuk! Most már lesz hová tenni a pénzt.

Ketten csinálhatjuk meg a hősök szobrát. (*Csorbához*): Ne mérgeledjék keed, azért mégis meg lesz a becsületünk, ha büntetésből is emeltette Csorba Gergely bíró és Hornyos János tanácsos. Az Úrnak engedelméből 1925-ben.

HORNYOSNÉ (*felre*): A pénzt meg evitték, jaj nekem!
 CSORBA: Megmutatom annak a kódnak. (*Örszihez*): Te meg jány, vedd tudomásul, még a nevét se ejtsd ki előttem. A könyörgésedre rá sem hallgatok. Nem huzzuk tovább a dolgot, egy hónap leforgása alatt kész lesz a szobor. A felszentelési be-kötött fejjel fogod végignézni. Ezt én mondom: Csorba Gergely bíró. Most pedig vegyétek a sátorfát, megyünk haza. (*Hornyos-hoz*): Keetek is gyűnnek velünk? Ha már szégyenbe estünk, együtt mulassunk a jányom jégváltásánál. A mai napot evvel fizetem neki vissza.

SUGÁR: Gyerünk nászuram! (*Felkelnek, mind indulnak.*)
 SZIKÁR, SZUNYOGH (*egymást megölelve dalolják*): Tavaszra már bőgatyába járok én, öltiteres csutorából iszok én.

(FÜGGÖNY.)

HARMADIK FELVONÁS.

(*Történik Csorba Gergely udvarán. Két, három nappal később a második felvonás után. Szintér ugyanaz, ami az első felvonásban.*)

I. JELENET.

(CSORBA, TERCSEI.)

CSORBA (*ül az asztalnál, szembe vele Tercsi*): Szeretlek Tercsikém! Rád bízok mindent! De csak háztartást értek alatta. Meg a baromfikézelést.
 TERCSEI: Sohse féltsem kigyelmed, csak nem néz olyan ostobának, mint a Hornyosné. Arra gondol biztosan, ugy-e?
 CSORBA: Nem is mén ki a fejemből, míg élek, csak az öreg Hornyost sajnálom.
 TERCSEI: Minek volt olyan gyenge.
 CSORBA: Igaz, nem köllött volna olyan szabadjára engedni az asszonyát, majd megtanítanám én!
 TERCSEI: Kigyelmed is csak úgy járna majd.
 CSORBA: Tercsi! Mér járnék én úgy?
 TERCSEI: Csakhogy kigyelmed megfordítva. Azok is engedtek a jányuknak, rosszra is vezette őket.
 CSORBA: Az én jányom nem pályázik urra.
 TERCSEI: Ez még kutyább, azok legalább felfelé kapaszkodtak, a kigyelmed lánya meg huzza, halasztja a dolgot a gazdag kőrövel. Félrevezeti az apját. Könyörög. Még máma ne, majd holnap. Kigyelmed meg enged neki. Ha én annak a legénynek volnék, már régen itthagytam volna ötet, de bár megtenné. Majd akkor aztán erősködne Csorba Gergely, mikor már késő. Nem köll senkinek a lánya, mert összekötélőzzt egy béressel.
 CSORBA (*mergesen*): Nem fog összekötélőzni. (*Nagyot kiált*): Örszi! Örszi!

II. JELENET.

(VOLTAK, ÖRZSI.)

ÖRZSI (*kilép*): Tessék édesapám, itt vagyok!
 CSORBA: Gyere közelebb, oszt mond meg nekem igaz lelkedre, hogy mit akarsz?
 ÖRZSI: Mért, édesapám?
 CSORBA: Mikor akarod, hogy elvigyelek benneteket a községházára kifiratni?
 TERCSEI: Majd holnap!
 ÖRZSI: Édesapám! Az Istenre kérem, mért akarja, hogy annak a felesége legyek, akít nem szeretek?
 TERCSEI: Majd megszereted, ha a felesége leszel.
 CSORBA: Ezt már százor is hallottam, hogy nem szeretted. Arra felelj, amit kérdeztem.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember hó 14-én, vasárnap.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Kiskundorozsma, Nagykáta, Szabadszállás, Szakcs (sertésvásár bizonytalan), Széreg, Turkeve.

Szeptember hó 15-én, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Adony, Bácsalmás, Cigánd, Rábafok, Hédervár, Kál, Körösiadány, Kőtegyán, Kőtelek, Magyarboly, Magyarzentiván, Mezőkeresztes, Mohács, Pilisvörösvár, Polgárdi, Répceszemere, Sárbogárd, Somlóvásárhely (sertésvásár bizonytalan), Somogyzsil (sertésvásár bizonytalan), Szany, Szászvár, Szekszárd, Szony, Tiszacséze, Tót-szerdahely, Veresegyháza, Zalabaksa (sertésvásár bizonytalan). — Ló, marha- és sertésvásár: Kálló, Martonvásár, Nagyvázsöny. — Kirakodóvásár: Ózd. — Ló- és marhvásár: Tamási.

Szeptember hó 16-án, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Zagyvarékás. — Kirakodóvásár: Borsodnádásd, Kálló, Martonvásár, Tamási.

Szeptember hó 17-én, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Csapkerek (sertésvásár bizonytalan), Hajdúnánás, Patca (sertésvásár bizonytalan), Somogyzsb, Törökoppány (sertésvásár bizonytalan), Városlőd. — Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya. — Ló, marha- és sertésvásár: Székesfehérvár.

Szeptember hó 18-án, csütörtökön.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Balatonendréd, Gámás (sertésvásár bizonytalan), Nagyhortobágy, Siöttő.

Szeptember hó 19-én, pénteken.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Csenger, Szentcs.

Szeptember hó 20-án, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Gölle, Gyula, Szabadszentkirály. — Kirakodóvásár: Szentcs.

TRÉFÁK

Vasúti állomáson.

Utaz: Kérek egy harmadosztályú jegyet.

Jegykiadó: Hová?

Utaz: Ide, a markomba.

(Beküldte Szabényi Ilonka Genoshátpusztáról.)

Falun.

— Anyjuk, a kisbirót látom jönni hozzánk, hivatalos írás van a kezében.

— Ami biztos, biztos. Mindenek előtt adj neki egy pofont...

(Beküldte Wessely Mihály Magyarándorról.)

A ló.

Két rendőr egy elhullott lovat talál Budapesten, a Karpfensteln-utcában.

— Te — mondja az egyik — hogy kell írni ezt az utcát?

— Nem tudom.

— Akkor hogy írjuk meg a jelentést?

— Egyszerű. Áthúzzuk a lovat az Ó-utcaiba. Azt tudjuk írni.

(Beküldte Wessely Mihály Magyarándorról.)

A fazék.

— Miért olyan szomorú, szomszéd?

— A feleségem eltört egy fazekat.

— Na hiszen ez nem olyan baj.

— Igen ám, de a — fejemen törte el.

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

Szerencsétlenség.

X. községben tűz ütött ki egy kovácsmester rozoga, de jól biztosított mihelyében. A község lakói egy-kettőre eloltották a tüzet. Odaér a terménykereskedő is a tüzhöz és szánakozva kérdi a kárvallótól:

— Ugyan-ugyan szomszéd, ki lehetett most az a maga nagy rigye, aki ezt eloltotta...

(Beküldte Kis Tóth János Mezőnagymihályról.)

Mivel verte meg?

— Ön válni akar? Azt állítja, hogy a felesége megverte?

Mivel verte meg?

— Magammal hoztam, bíró ur!

— Mit hozott magával?

— Amivel megvert.

— Hát miért nem mutatja már?

— Hiszen mellettem áll.

— Ki áll maga mellett?

— Hát az anyósom, kérem, azzal vagyok én megverve.

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak szeptember hó 9-én.

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Ujbuza tiszavidéki 77 kg-os 15.90—16.40, 78-as 16.05—16.55, 79-es 16.20—16.80, 80-as 16.30—17.00, 81-es 16.30—17.20, felső-tiszai 77 kg-os 15.70—15.90, 78-as 15.80—16.00, 79-es 15.95—16.15, 80-as 16.05—16.25, 81-es 16.05—16.35, járszági 77 kg-os 15.95—16.15, 78-as 16.10—16.30, 79-es 16.25—16.45, 80-as 16.35—16.55, 81-es 16.35—16.65, fejemegyei 77 kg-os 15.60—15.80, 78-as 15.75—15.95, 79-es 15.90—16.10, 80-as 16.00—16.20, 81-es 16.00—16.30, dunántúli 77 kg-os 15.60—15.80, 78-as 15.75—15.95, 79-es 15.90—16.10, 80-as 16.00—16.20, 81-es 16.00—16.30, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 15.60—15.80, 78-as 15.75—15.95, 79-es 15.90—16.10, 80-as 16.00—16.20, 81-es 16.00—16.30 pengő métermázsánként. — Rozs pestvidéki 9.45—9.65, más 9.45—9.65. — Árpa, takarmány, elsőrendű 13.25—13.75, közép 12.50—13.00, sörárpa fm. 18.50—20.00, egyéb 15.50—17.00. — Köles 11.50—12.00. — Zab, elsőrendű 15.00—16.00, közép 14.50—15.50. — Tengeri tiszai 15.00—15.20, dunántúli 15.00—15.20. — Repece új 27.25—27.75. — Korpa 8.00—8.20 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például augusztusban márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 15.90—15.91, márciusra 17.34—17.35, májusra 17.68—17.69 pengő. — Rozs októberre 9.95—9.98, márciusra 11.11 pengő. — Tengeri szeptemberre 15.05—15.15, májusra 14.30—14.35 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi v. t. heti jelentése.) Lucernmag: A kínálat ebben a magfélében erősen emelkedett, de a vevők tartózkodók. A kedvező időjárás folytán ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy a természetmennyiség még lényegesen megjavult. A külföldi részéről is a legteljesebb tartózkodás észlelhető, ami végeredményben az árak visszaesését idézte elő. Lóherenyagban a kínálat e héten szintén erősödött, viszont külföldön az árak ugyancsak a kedvező időjárás következtében csökkentek; a vevők tartózkodása folytán csak elvétve történt üzletkötés alacsonyabb jegyzések mellett. Biborherenyagban alig volt forgalom, tavaszi búkköny is vételkedvől hűjján lanya, szőcsbúkköny vásárlását az exportörök az idény előrehaladottsága következtében beszüntették, ugyanez áll ősziborsóra is. Belföldön jó keresletnek örvendett: pannon-

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörlülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acélú raktár

FLASNER LAJOS Készíves és
műkőszörlű

Budapest, VIII., József-körút 17. szám.

Köszörlülés és javítás olcsó áron. Lányirógépek javítása és eladása.

Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül!

bükköny, mustármag, káposztarepce, őszi búkány, őszi borsó. — A Magyar Magkeskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilogrammonként, nyersáruért, Budapest: Mohar 13—15, lenmag 37—40, biborherre 35—38, balticim 32—34, tavaszi bükköny mag 37—40, biborherre 35—37, vörös köles 12—14, Viktoriaborsó 16—24, szőszösbükköny 35—37, vörös köles 12—14, lucerna 125—140, fehérherre 140—170, nyulszapuka 60—80 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—56, duplanullás finom tisztított 46—48, nullás 46—48, kettes főzöliszt 42—46, négyes kenyérliszt 38—40, batos 32 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmány. Árpakorpá 11, borsóhéj 12, borsókorpa 12, buzakonyó 10, buzakorpa 9, buzatakarmányliszt 12, konkolydara 11,50, lenmagpogácsa 23, napraforgópogácsa 16, repepogácsa 13, repészelte, szárított 10,50, rozskonyó 10, rozskorpa 9, rozscsucs 9, rozstakarmányliszt 11,50, szójabab pogácsaliszttal, nagyban 26,50, tökmagpogácsa 20 pengő.

Burgonya. Árak nagyban métermázsánként a következők: nyári rőzsburgonya 8—9,50, őszi rőzsburgonya 5,50—6,50, Ella burgonya 6—6,50 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6 7, réti széna, másodrendű 6 6,50—6,80, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5—6, muharshéna 6,50—8,50, lucernaszéna 8—11, alomszalma 3,50—3,80 pengő métermázsánként.

Alomtőzeg tépve, bálákban 3,77, alomtőzeg tépve, ömlesztve 2,73 pengő métermázsánként.

Szűrőmarhavasár. Élő borjú, belföldi szőpös, elsőrendű 1,22—1,32, kivételesen 1,40, másodrendű 1,06—1,20 pengő kg-ként élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 0,98—1, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0,94—1, 1½—2 éves ösziök 0,96—1,02, 1½—2 éves tinók 0,94—1, fiatal, friss fejűk tehát 1,15—1,25 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 50—130, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 325—575, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—500, számar 50—115, alárendelt minőségű lovak 70—250, vágólovak 30—170 pengő darabonként.

Gyapjú. A gyapjúpiac a múlt hét folyamán ismét teljesen üzletelen volt. Sem külföldi vevők, sem belföldi gyárak egyelőre nem érdeklődtek s így az árak változatlanok maradtak.

Nyersbőr. Marhabőr, minden szuliban, magyar 1,02—1,05, marhabőr, tarka 1,12—1,15, borjúbőr (hosszu lábbal) 1,80—1,90, juhőr 0,70—0,75, száraz juhőr, rövidgyapjas, frissvágású 1,50—1,60, tavalyi vágású, magassagyapjas 1,05—1,10 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavasár. Ökör középminőségű 76—100, gyengébb 64—74, bika legjobb 106—120, középminőségű 88—104, gyengébb 66—86, tehén középminőségű 62—88, gyengébb 50—60, bivaly 50, növendékmarha 72—96, kicsontozni való marha 30—50 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 116—120, közepes 120—124, nehéz sertés 124—127 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Kostélyos, vastag hátszín, felsől, fehérpecsenye, gömbölyű felsől 220—340, fartő, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 220—320, gulyánas való 120—200 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 320—440, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 120—240 fillér kilogrammonként. — Juh-és bárányhús: Juheomb 160—240, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 260—320, friss comb, tarja, lapocka 200—240, friss oldalas 170—200, füstölt helybéli karaj, tarja, lapocka, oldalas 210—380, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 160—180, sózott kenyérszalonna 172—200, füstölt 180—200, hárj 180—196, zsíros tepertő 180—240, helybéli sertészsír 180—192, vidéki sertészsír 192—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—300, csirke 100—260, ruca 200—300, pulyka 400—600 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 220—240, csirke 200—320, hizott ruca 100—200, sovány 170—180, lud, hizott 190—220, sovány 170—180, ludmáj 400—700, lindszír és hárj 240—280 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 10—12, főzötojás 8—11 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 360, gerinc 600—700, lapocka 200, egyéb 80—100, őzgerinc 600—700, comb 350, egyéb 100—200, vaddisznógerinc 300, comb 300, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként, fogoly darabja 100—200 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 360—500, ponty 240—320, kárász 140 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 10—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—40, aludtej 100, joghurt 170, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 340—400, 10 dkg-os csomagolásban 360—560, főzővaj 280—360, szedett vidéki vaj 300—360, juhsajt 200—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, líptóitúró 260—280, hazai ementáli sajt 440—560, hazai trapista 240—340 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 60—80, hántolt feles borsó 70—100, fehér, aprószemű bab 56—70, nagyszemű 64—90, szines 56—66, finom árpakása 80—120, durva 50—80, tojásos-tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével csomója 2—12, petrezselyem zöldjével csomója 2—14, zeller, újdonság, zöldjével darabja 2—8, kalarábé zöldjével darabja 3—8, vöröshagyma zöldjével csomója 2—4, makói vöröshagyma 10—12, közönséges vöröshagyma 8—10, fokhagyma zöldjével 60—100, cékla 12—18, hazai fejeskáposzta, nyári, újdonság 8—14, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 30—50, vöröskáposzta 20—36, karfiol 30—100, fejjesallata darabja 6—14, torma 50—100, burgonya, 6szí, róza 10—14, újdonság, nyári, külföldi róza 12—16, Ella 10—14, tömör csiperkegomba 160—300, ehető tinóru gomba 160—200, székfűgomba 200—260, éti

vargánygomba 260—300, szárított gomba 1500—2000, fekete retek kg-ja 12—20, hónaporetek csomója 6—16, savanyítani való uorka 10—30, salátának való 8—30, kovászos 40—60, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölteni való 1—4, főzötök 6—10, gyalult 16—20, paradicsom 1—2, zöldbab 15—40, zöld vajbáb 26—60, hüvelyes dióscs, érett 10—16, zöldbab 15—40, zöld tengeri csó darabonként zöldborsó 100—150, kifejlett 220—250, zöld tengeri csó darabonként 5—10, sókka 16—30, tisztított paraj 20—26, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges alma 20—100, nyári, édes 40—60, rétes 20—70, befőzni való 90—100, nemes fajkörte 60—120, közönséges 40—80, befőzni való 50—100, magváltó szilva 60—100, berzenceli 30—60, vörös szilva 20—36, szilvazs 120—160, gyümölcsész 140—300, ringló, nemes 60—150, közönséges 40—60, som 40—60, őszli, barack, kopasz 80—100, magváltó 30—140, nem magváltó 50—180, befőzni való 40—120, faeper 40—60, faj görögdiónye 8—16, közönséges 6—10, faj sárgadiónye 12—30, közönséges 8—20, csemegezős 56—100, kevert 38—50, közönséges 25—40, nagy papírhéjú dió 240—280, keményhéjú 100—180, dióbél 400—560, héjazott mogyoró 440—560, berkenye 60, héjazott mandula 480—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 460—520, felédes, gulyás 340—400, rőzsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 96—140, pergetett méz 160—260, házi szinszappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

A mézpiac helyzete. Országos átlagban az idei méztermés *alatta marad a múlt évinek*. A gyűjtési évad még nem zárult ugyan le, azon vidékekről azonban, amelyek erőteljesebben termelnek őszi mézet, nagyon gyenge jelentéssel érkeznek. A Tiszántúl nagy részén a méhészek etetni lesznek kénytelenek, *miután a méhek nem birtak elég mézet gyűjteni télre*. Hogy ennek ellenére oly alacsonyak az árak, annak az az oka, hogy a belföldi fogyasztás erősen visszament, az exportpiacokon pedig a tengerentúli ólelo kínálat nyomja az árakat. Szeptember közepére várnak kedvezőbb keresletet, ami előreláthatólag az drak lényeges emelkedését vonja maga után. Jelenleg minőség szerint, a feladóállomáson, kilogrammonként, netto, edény nélkül 0,90—1 pengőt fizetnek.

Paprika Termelői árak kilogrammonként Szeptelen: Édes nemespaprika 3,10—3,30, felédes paprika 2,50—2,70, elsőrendű paprika 1,70—1,90, másodrendű paprika 0,60—0,90, harmadrendű paprika 0,40—0,50, fűzépaprika 6,50—9 pengő. Kalocsán: Édes nemespaprika 3,40—3,60, rőzsapaprika 2—2,40, másodrendű paprika 0,80—1, harmadrendű paprika 0,40—0,60, fűzérés esőves paprika 1—1,30 pengő kilogrammonként.

Fapiac. Fenyőfában az őszi hónapokban jobb kereslet remélnek. *Keményfában* még nem indult meg az üzlet, a kilátások a gyenge bel-és külföldi érdeklődésre való tekintettel nem kecsgettek. *Tűzfában* csak kis tételek cserélnek gazdát. Import száraz bukkahás a magyar határon 220—240 pengő, belföldi száraz hasábbá minőség szerint Budapest 280—310 pengő vagononként. *Faszében* a kereslet megcsappant, retorta faszén a határállomás fekvése szerint 830—900 pengő 10,000 kilogrammonként.

Borpiac. A koral fajtákat már szüretelik és exportcélokra 25—30 pengős hektoliterenkénti árbán kerülnek forgalomba. Az árak egyelőre nincsenek kialakulva, de általában véleményem, hogy a múlt évi szüreti árnakul még olcsóbb árak mellett fog az üzlet megkezdődni. Az 6-borítak szőlőárak, a készletek igen csökkentek. Fehér áruért Malli-gandfokonként és hektoliterenként 2,30—2,60 pengőt fizetnek.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára szeptember hó 9-én: Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27,75 (27,88); dollár 5,68 (5,70); hollandi forint 2,29 (2,30); német márka 1,35 (1,36); svájci frank 1,10 (1,11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Csehszlovák 16,85 (16,97); szerb dinár 10,04 (10,12); francia frank 22,30 (22,60); lengyel zloty 63,70 (64,10); román lei 3,37 (3,41); olasz lira 29,80 (30,10); osztrák schilling 80,25 (80,65) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszokoronás arany 22,9 (23,1); ezüst egy-pengős 0,26 (0,28); régi ezüst forintos 0,71 (0,73); ezüst ótkoronás 1,40 (1,42) pengő darabonként. Szinarany kilogrammja 3790 (3810); szinezüst kilogrammja 66 (69) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

A Világot 34 éve uráló eredeti angol
The Champion
kerékpár-hat havi
16—20 Ft-ás részlete.
Kerékpár-alkat-
részeket nagyban
eredeti árbán:
Külső gumí... 5,80
belső... 2,10

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárgyártókereskedők
Budapest, VIII. ker., Józsefújtelep 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869.

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bór- és némi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. I. E. M. I. AJTÓ. — Rókus-kórházal sztemben.

Gyűjtünk előfizetőket!

VASÁRNAP számára!